

Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ

Δελτίο Επικοινωνίας Μελών Συνδέσμου Καλοσκοπιτών Παρνασσίδας “Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ”

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ “Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ”

Δ/ση Γραφείου: Πειραιώς 4 • Αθήνα • 104 31 • τηλ.: 210.52.38.158 • ΚΩΔΙΚΟΣ 2532 • www.kaloskopi.gr
(Υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο: το εκάστοτε Διοικητικό Συμβούλιο)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄ • ΧΡΟΝΟΣ 33ος • ΤΕΥΧΟΣ 149 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Ένα Έργο με Λημασία

Η κάλυψη των αναγκών ύδρευσης του επάνω από το κεφαλαύλακο τμήματος του χωριού, γίνεται από αντλία που είναι εγκατεστημένη στη δεξαμενή της Κακοτράχης και προωθεί το νερό του Καφαλόβρυσου στα σπίτια

Δεξιά το δάσος του Ξεροβουνίου κι αριστερά η Τράκα.

του οικισμού, καθώς και από συγκέντρωση των νερών που αναβλύζουν στην περιοχή της Κάτω Τράκας.

Το έργο της υδρομάστευσης της Τράκας έχει γίνει πριν από πολλά χρόνια με εθελοντική εργασία των κοινοτικών συμβουλίων και των κατοίκων του χωριού που εργάζονταν με πρωτόγονα μέσα τσαπιά, μπικούνια, μουλάρια, χωρίς να υπάρχει πρόσβαση αυτοκινήτου για τη μεταφορά υλικών και είναι επόμενο να παρουσιάζονται προβλήματα τόσο στη συγκέντρωση του νερού, όσο και στα φρεάτια και τους σωλήνες μεταφοράς, που σε πολλά σημεία είναι κατεστραμμένοι και γεμάτοι από ρι-

ζώματα θάμνων.

Ο πρόεδρος του Τ.Σ. μας εξετίμησε τη σημασία που έχει για το παρόν και το μέλλον του χωριού η εξασφάλιση νερού σε μια περίοδο που μας απειλεί η λειψυδρία αλλά και πόσο θα ανακουφισθούν τα οικονομικά του χωριού μας, αν ε-

κλείψει η δαπάνη με την οποία επιβαρύνονται αυτά για την πληρωμή του ρεύματος της ΔΕΗ από τη χρήση της μηχανής άντλησης που λειτουργεί στην Κακοτράχη.

Για να γίνει όμως μια σωστή και συστηματική συγκέντρωση του νερού που αναβλύζει στην Κάτω Τράκα χρειάζεται να γίνουν τεχνικά έργα, καθώς και υδρολογικές - περιβαλλοντικές μελέτες.

Ο προγραμματισμός έργων ύδρευσης ανήκει στην αρμοδιότητα της Νομαρχίας και του Δήμου. Τέτοια έργα βλέπουμε στα γειτονικά μας διαμερίσματα ενώ εμείς μένουμε ξεχασμένοι. Ωστόσο προσφέρθηκε η μεταλλευτική ε-

Χρόνια Πολλά • Καλή Χρονιά

ταιρεία ΕΛΜΙΝ Α.Ε., που διαθέτει τεχνικό εξοπλισμό αλλά και ειδικευμένο προσωπικό, να μας συνδράμει στην αναβάθμιση του έργου, δηλαδή στη συγκέντρωση των υδάτων και την προώθησή τους στη δεξαμενή του Σταυρού.

Για το σκοπό αυτό ανέθεσε σε εργολάβο τη διάνοιξη δρόμου πρόσβασης από τη θέση Νεράκι, κτήμα Κ. Αυγερινού, μέχρι την Κ. Τράκα.

Ο δρόμος 800 περίπου μέτρα είναι ήδη έτοιμος. Παράλληλα, η εταιρεία ΕΛΜΙΝ Α.Ε. ανέθεσε σε δύο επιστήμονες γεωλόγους τη σύνταξη μελέτης σχετικής με την σύσταση των πετρωμάτων

και την υδροφορία της περιοχής, ώστε σε συνεργασία με μηχανικούς να γίνουν μελέτες περιβάλλοντος και καλής υδρονομής.

Έτσι το έργο άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά να μπαίνει δηλαδή το νερό στο αυλάκι.

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας προς την ΕΛΜΙΝ Α.Ε. για την πρόθυμη προσφορά της καθώς και την ευγνωμοσύνη μας διότι εάν το έργο αυτό προχωρήσει, καλύπτονται κεφαλαιώδεις ανάγκες του αρδευτικού και υδροδοτικού δικτύου του χωριού μας.

ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

— Η ανάπλαση του μονοπατιού Πλατείας-Κακοτράχη βρίσκεται στην ολοκλήρωσή της. Μέχρι να κυκλοφορήσει η εφημερίδα, εφόσον οι καιρικές συνθήκες το επιτρέψουν, θα έχει γίνει η πλακόστρωση. Παραγγέλθηκαν μάλιστα 20-25 φωτιστικά σώματα που θα φωτίζουν το μονοπάτι. Το έργο αυτό θα είναι ένα πραγματικό στολίδι του χωριού.

Κάτω από την πλακόστρωση έγινε η σύνδεση του αγωγού με τις νέες σωλήνες μεταφοράς του νερού από την Κακοτράχη στην πλατεία.

Υπόμνηση

Με την ευκαρία της κατασκευής του έργου της πλακόστρωσης ο πρόεδρος του Τ.Σ. υπενθυμίζει σε όσους έχουν τα σπίτια τους πλάι στο Κεφα-

λάυλακο (παράκτιοι...), ότι δεν επιτρέπεται να ρίχνουν σ' αυτό, αλλά ούτε στον κάθετο χείμαρρο τα υγρά απόβλητα των σπιτιών τους. Να μεριμνήσουν ώστε να δημιουργήσουν υπόγειους οχετούς (βόθρους). Για τους παραβάτες προβλέπονται σοβαρές κυρώσεις από τη νομοθεσία.

— Μεγάλα αυτοκίνητα της μεταλλευτικής ΕΛΜΙΝ Α.Ε. μετέφεραν σε ποσότητες αδρανή υλικά (Α3 τα οποία αποθηκεύτηκαν σε σωρούς κατά μήκος του Νομαρχιακού δρόμου στο Σταυρό και τη Σωτήρω και προορίζονται για την επιστροφή των δρόμων που έγινε διάνοιξη το καλοκαίρι και όπου αλλού χρειαστεί.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Είμαστε ευχαριστημένοι που βλέπουμε στην πλατεία της αγοράς το νέο Δημοτικό μας Κατάστημα σε ένα χώρο όμορφο, φιλόξενο, αντάξιο των σύγχρονων απαιτήσεων.

Για την πραγματοποίηση του έργου αυτού θα πρέπει να ευχαριστήσουμε το Δήμαρχο μας Αθανάσιο Μανανά, που σε συνεργασία με τον Πρόεδρο Δημ. Τσιαμπά μας έδωσαν ένα θαυμάσιο οικοδόμημα με μια αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στην οποία άνετα μπορεί να λειτουργήσει εστιατόριο - καφέ.

Ο μισθωτής του καταστήματος χωριανός μας Κώστας Παντελάκης, αφού έκανε ένα καλό εξοπλισμό, απεδείχθη καλός επιχειρηματίας, στην εξυπηρέτηση της πελατείας του και μάλιστα ανταποκρίθηκε πολύ σωστά σε ομαδικές εκδηλώσεις, κηδείες, βαπτίσιμα, μνημόσυνα, κλπ. που έγιναν εκεί οι συνεσιάζσεις τους.

Η ανάγκη ανάπλασης της πλατείας είναι επιβεβλημένη. Η υπόσχεση του Δημάρχου μας είναι ρητή. Τα Πάσχα θα χορέψουμε στην πλακόστρωτη πλατεία!

ΕΥΧΕΣ .... Ο Πρόεδρος του Τ.Σ., Δημήτριος Τσιαμπάς και τα μέλη Γιάννα Ματθαίου & Νίκος Δανιήλ εύχονται Καλές Γιορτές και Ευτυχισμένο το 2009.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φωκίδας κάνει έργα – ΑΠΟΥΣΑ Η ΚΑΛΟΣΚΟΠΗ!

Διαβάζουμε στην εφημερίδα "Μαϊστρος" Νοέμβριος 2008 τεύχος 155

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φωκίδας (ΝΑΦ) και ο Δήμος Γραβιάς υπέγραψαν προγραμματική συμφωνία ύψους 280 χιλιάδων ευρώ για την κατασκευή των δικτύων ύδρευσης των Δημοτικών Διαμερισμάτων Σκλήθρου και Οινόχωριου. Η προθεσμία εκτέλεσης του έργου είναι 12 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης εκτέλεσης.

Τα χρήματα του έργου προέρχονται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους της Νομαρχίας και θα είναι έτοιμο τον Ιούλιο του 2009».

Δεν γνωρίζουμε που οφείλεται ο παραγκωνισμός του χωριού μας. Ο Σύνδεσμος μας επανειλημμένα έχει ζητήσει την αντικατάσταση του απαρ-

χαιωμένου εσωτερικού δικτύου ύδρευσης του χωριού μας. Οι υποσχέσεις που μας δόθηκαν όταν μας ζητήθηκε η παραχώρηση του νερού, αλλά και όταν διαμαρτυρηθήκαμε για τις καταστροφές που έκαναν στα χωράφια μας και στα δέντρα οι μπουλντόζες όταν έσκαβαν για να τοποθετήσουν τους σωλήνες μεταφοράς του νερού στα γειτονικά διαμερίσματα ήταν μεγάλες.

Παραδόξως μάλιστα οι υποσχέσεις επαναλαμβάνονται κάθε φορά που ζητάμε την επιδιόρθωση κατεστραμμένων δρόμων, μας έρχεται αυτόματα η απάντηση «η επισκευή των δρόμων έχει προγραμματισθεί να γίνει μαζί με την αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης».

Ζήσε Μάη μου! Δεν ζητάμε πολλά. Ζητάμε να γίνει ό,τι γίνεται και στα άλλα χωριά.

Σας περιμένουμε στη Γενική Συνέλευση

Στις 18 Ιανουαρίου 2009 το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας καλεί όλους στη Γενική Συνέλευση που θα γίνει στο ξενοδοχείο Novotel. Σύμφωνα με την πρόσκληση:

Καλούμαστε, για να δείξουμε την αγάπη που τρέφουμε για το χωριό μας αλλά και το σεβασμό και την αλληλεγγύη που δείχνουμε στους συνανθρώπους μας.

Καλούμαστε, για να στηρίξουμε με την παρουσία μας εκείνους που τον περασμένο Ιανουάριο εκλέξαμε ως μέλη του Δ.Σ. και αγωνίζονται για την τύχη και τα συμφέροντα του χωριού μας και τώρα θέλουμε να κάνουν τον απολογισμό τους για το έργο που έκαναν την προηγούμενη χρονιά.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια να μην λείπει κανείς.

ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ... ΛΙΓΟΤΕΡΟΙ

Με τα πρώτα κρύα συνταξιούχοι και υπερήλικες κατηφόρισαν για τα πεδινά. Οι ακρίτες που μένουν και το κρατάνε ζωντανό όλο το χρόνο, είναι:

Οικ. Αριστ. Κυριαζή 2, οικογένεια Γιάννη Δρούγκα 3, οικογένεια Αυγερινού Γιώργου 3, Αποστολόπουλος Γιάννης 1, οικ. Παντελάκη 2, Χαμηλός Κώστας (Μοίρας) 1, Αξιώτης Κυριάκος 2, Ράπτη Ελένη 1, Τούμπα Μαρία 1, Κόλλιας Στέφανος 1, Καλλιόπη Μαντά 1, Βάρσος Τάκης 2, Δανιήλ Δημήτρης 2, Τσίγας Μίμης 2, Δανιήλ Ανδρέας 1, Πριόβολος Μάκης 3, Σακαντάρης Μπάμπης 2, σύνολο 30 Ο πρόεδρος του τοπικού Γ.Σ

Δημ. Τσιαμπάς μας διαβεβαίωσε ότι για την αντιμετώπιση ακραίων καιρικών φαινομένων τόσο η Νομαρχία όσο και ο Δήμος έχουν εφοδιαστεί με τον κατάλληλο μηχανικό εξοπλισμό καθώς και μεγάλη ποσότητα αλατιού.

Να ευχηθούμε καλό χειμώνα και να σκεφτούμε ότι οι άνθρωποι μας στο χωριό τις μέρες αυτές έχουν ανάγκη από μια ευχή για τον καινούργιο χρόνο από όλους μας.

Ιδιαίτερα αγαπητό στους χωριανούς το αναμμένο τζάκι. (φωτό Στ. Ακτύπης)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΑΒΙΑΣ

Οδοιπορικό σε τόπο γραφικό: Προορισμός Καλοσκοπή

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φωκίδας στο πλαίσιο συνεργασίας με το περιοδικό «Ελληνικό Πανόραμα» και συνεπής στη δέσμευσή της για συνεχή προσπάθεια τουριστικής προβολής του Νομού, παρουσιάζει στο τεύχος Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2008 τεύχος 66, εκτενές αφιέρωμα τριάντα πέντε σελίδων στο Δήμο Γραβιάς.

Πρόκειται για ένα οδοιπορικό που ξεκινάει από τη Γραβιά, τη Βάριανη, το Οινοχώρι, την Καλοσκοπή, το Σκλήθρο, τα Καστέλια και τον Αποστολιά.

ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΛΟΣΚΟΠΗ

Βρίσκεται στο δυτικότερο άκρο του Δήμου της Γραβιάς. Είναι ταυτόχρονα το πιο απόμακρο και ορεινό χωριό, με υψόμετρο που φτάνει τα **1100** μέτρα. Είναι η παλιά «Κουκουβίστα» με το νέο όνομά της «Καλοσκοπή», «καλή σκοπιά» δηλαδή, που από ψηλά αγναντεύει τα βάθη του ορίζοντα. Θέση εξαιρετική, στους ανατολικούς πρόποδες της Γκιώνας και στους νότιους της Οίτης. Πρωί – πρωί εδώ ρίχνει τις πρώτες ακτίνες του ο ήλιος. Δάση απέραντα και ανεξάντλητα νερά. Ένας τόπος που κατοικείται από τα χρόνια της Φραγκοκρατίας μέχρι σήμερα.

Ξεκινάμε πρωί από το Οινοχώρι με τον Σταύρο. Διασχίζουμε πυκνότητα ελατοδάση και δρυοδάση. Μόνιμος σύντροφος το υπερθέαμα του κατάφυτου ανατολικού όγκου της Γκιώνας. Στα 6 χλμ. συναντάμε δεξιά μας τις περίφημες πηγές του **Κεφαλόβρυσου** με το νερό του οποίου υδρεύονται τέσσερις οικισμοί: η **Καλοσκοπή**, το **Οινοχώρι**, τα **Καστέλια** και το **Σκλήθρο**. Κάτω από το δρόμο βρίσκεται το εκκλησάκι των **Αγίων Κων/νου και Ελένης**.

7.2 χλμ. μετά το Οινοχώρι φτάνουμε στα πρώτα σπίτια του χωριού. Οι συνέπειες της καταστροφικής μανίας των Γερμανών είναι κι εδώ ορατές. Στη διάρκεια της κατοχής έκαψαν το χωριό δυο φορές, την πρώτη το **Πάσχα του '44** και τη δεύτερη τον **Αυγουστο** του ίδιου έτους. Γι' αυτά τα γεγονότα χαρακτηρίστηκε η Καλοσκοπή «**Μαρτυρικό Χωριό**». Σ' αυτή την μεγάλη καταστροφή οφείλεται, ότι τα παλιά σπίτια είναι τόσο λιγοστά. Στα χρόνια που ακολούθησαν η χρήση του τσιμέντου αλλοίωσε την παραδοσιακή φυσιογνωμία του τόπου.

Θα θέλαμε επίσης να επισημάνουμε κάποιες μικρολεπτομέρειες που, επηρεάζουν αρνητικά

την εικόνα του οικισμού. Είναι αρχικά η άτεχνη πλακόστρωση της πλατείας του **Αγ. Γεωργίου**. Ακριβώς μπροστά στην πλατεία, στο κορυφαίο σημείο του χωριού, ορθώνονται δυο κολώνες της ΔΕΗ. Τα πολλά καλώδια και ο ογκώδης μετασχηματιστής παρεμβάλλονται άγαρμπα στην οπτική γωνία του επισκέπτη που ατενίζει τον ορίζοντα. Η τρίτη μας παρατήρηση αφορά μια τσίγκινη σκεπή με τεράστιες επιφάνειες κάτω από την πλατεία, που επίσης επηρεάζει αρνητικά τη συνολική θέα προς τον κάμπο. Αν η Καλοσκοπή ήταν ένα οποιοδήποτε χωριό πιθανότατα θα αντιπαρερχόμασταν τούτες τις ατέλειες. Είναι όμως τόσο όμορφος ο τόπος, που αυτές οι αισθητικές αδυναμίες, γίνονται εμφανέστερες.

Οι κάτοικοι όμως, όσους τουλάχιστον γνωρίσαμε, είναι φιλικοί και ανοιχτόκαρδοι, με πρώτο τον Πρόεδρο του χωριού **Δημήτρη Τσιμπά**. Μας καλωσορίζει και μας κερνάει καφεδάκι στον υπαίθριο πλακόστρωτο χώρο της **Κιβωτού**, μιας ωραίας ταβέρνας κάτω απ' τα πλατάνια. Εδώ καταστρώνουμε το σχέδιο δράσης για μια σύντομη γνωριμία με τον τόπο. Επισκεπτόμαστε αρχικά το Πολιτιστικό Κέντρο με την **Μόνιμη Λαογραφική Έκθεση**. Στεγάζεται στο μισό κτίριο του Δημοτικού Σχολείου που έκλεισε το 1987 από έλλειψη παιδιών. Το άλλο μισό χρησιμοποιείται ως ξενώνας.

Ωραίος χώρος και όμορφα εκθέματα. Πλήρεις σειρές εργαλείων τσαγκάρη και σαμαρά, παραδοσιακός αργαλειός και τοπικές φορεσιές, οικιακά σκεύη και αντικείμενα της καθημερινής ζωής, γεωργικά εργαλεία, μια καλή βιβλιοθήκη που λειτουργεί και ως δανειστική, παλιές φωτογραφίες και πολλά άλλα.

Μπροστά στην πλατεία μια άλλη πλατειού-

λα – με ωραία πλακόστρωση αυτή – φιλοξενεί το Ηρώο Πεσοντών καθώς και την προτομή του **Παπανδρέα Μώρη**, του θρυλικού «**Παπαντριά**», σύντροφου του Αθανάσιου Διάκου στη μάχη της Αλαμάνας και του Οδυσσέα Ανδρούτσου στο Χάνι της Γραβιάς. Ακριβώς μπροστά στολίζουν το δάπεδο τρία ωραία μαρμάρινα ανάγλυφα σε τέλειο σχήμα δωδεκάπλευρο. Τα δυο φέρουν διακοσμητικά σχέδια, ενώ το τρίτο την χρονολογία **1860** και τα αρχικά του **Ιερού Ναού του Αγίου Γεωργίου**, σε ανάμνηση του παλιού ναού που ευρίσκετο σ' αυτό το σημείο πριν καταστραφεί από τους Γερμανούς. Συμπληρωματικά για την πλατεία αναφέρουμε, ότι κοντά στην εκκλησία, σε ιδιωτικό χώρο και με ιδιωτική πρωτοβουλία έχει στηθεί η προτομή του **Άρη Βελουχιώτη**.

Με τον Πρόεδρο και τον **Νίκο Μώρη** από την Καλοσκοπή κατηγορίζουμε τον απότομο κεντρικό δρόμο προς την κάτω γειτονιά. Πολλά δέντρα, κυρίως καρυδιές. Πολλά λουλούδια στις αυλές. Περνάμε από την τοποθεσία «**Βριτσούλα**». Πιο κάτω από τη θέση «**Στρογγυλό**» έχουμε ταυτόχρονη ωραία θέα Γκιώνας και χωριού. Με καλοσυντηρημένο χωματόδρομο από το Στρογγυλό φτάνουμε στο «**Μεγάλο Ρέμα**», που απέχει 2,3 χλμ. από την πλατεία του οικισμού. Η κατάφυτη από πλατάνια ρεματιά παρεμβάλλεται σαν φυσικό σύνορο ανάμεσα στην Καλοσκοπή και τους πρόποδες της Γκιώνας. Πανέμορφο το ρέμα εξακολουθεί να τρέχει ακόμα κι αυτή την εποχή. Η περιοχή λέγεται και «**Κοτρώνι**», από έναν μεγάλο βράχο που ορθώνεται πάνω από το μονότοξο γεφύρι του ρέματος. Είναι κατασκευασμένο το **1929** από τον Βουλευτή **Σιμόπουλο** της Άμφισσας, με πελεκητούς λίθους μεγάλων διαστάσεων. Δυστυχώς νεότεροι Έλληνες φρόντισαν να ενισχύσουν με τσιμέντο το άνω τμήμα του γεφυριού.

Επιστρέφοντας, μας εντυπωσιάζουν οι πολλές και υπέροχες ντάλιες, που κρέμονται από τον τοίχο μιας αυλής. Είναι η οδός Παπαντριά. Κατηγορίζοντας ακόμη λίγο τον τσιμεντόδρομο περνάμε από την γειτονιά της Παναγίας με το ομώνυμο εκκλησάκι και την πηγή με τις δυο πέτρινες γούρνες. Φτάνουμε στο τελευταίο κατοικημένο σημείο, την «**Κατράχη**». Η υψομετρική διαφορά ανάμεσα σ' αυτό το σημείο και την ασφαλτο, πάνω απ' το χωριό, είναι **145** μέτρα ακριβώς.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΛΕΒΙΤΣΗ ΣΕ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ

Την Τετάρτη 17 Δεκεμβρίου του 2008 πραγματοποιήθηκε η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μελών του Συνδέσμου Φίλων **Χρήστου Μαλεβίτση**, που ιδρύθηκε το 2004 με απώτερο στόχο τη διάσωση και διάδοση του έργου του φι-

λοσόφου, διανοητή και συγγραφέα που γεννήθηκε στην **Καλοσκοπή** Παρνασσίδος το 1927 και απεβίωσε το 1997 στην Αθήνα. Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους του Συνδέσμου ήταν η ηλεκτρονική καταγραφή των τριάντα τεσσάρων βιβλίων του Χρήστου Μαλεβίτση, τα περισσότερα από τα οποία έχουν εξαντληθεί, έργο δυσχερές και επίπονο, το οποίο ολοκληρώθηκε το 2008 με την οικονομική υποστήριξη της **Βουλής των Ελλήνων, του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου και του Δήμου Αθηναίων**. Το προϊόν της εργασίας αυτής αποτυπώνεται σε συμπακτο δίσκο (CD-ROM) και περιέχει την καταγραφή του πρωτοτύπου και μεταφραστικού έργου του συγγραφέα σε ψηφιακή μορφή.

Ο μελετητής είναι σε θέση να αναγνώσει ηλεκτρονικά τα κείμενα, να αναζητήσει λέξεις και φιλοσοφικές έννοιες, να ακούσει ηχητικά αποσπάσματα από ομιλίες ή συνεντεύξεις και να ενημερωθεί συνολικά για το έργο του αείμνηστου Χρήστου Μαλεβίτση. Η παρουσίαση του έργου αυτού, που είναι το πρώτο βήμα πριν από την έντυπη έκδοση των «Απάντων» του συγγραφέα, θα γίνει αναλυτικά σε εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί στις 21 Φεβρουαρίου 2009 σε αίθουσα του Πολιτισμικού Οργανισμού του Δήμου Αθηναίων.

Αθανάσιος Μαλεβίτσης

Η ΚΑΛΟΣΚΟΠΗ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Οι ομορφιές του χωριού μας γίνονται πόλος έλξης των καναλιών της τηλεόρασης. Το τελευταίο δίμηνο δύο εκπομπές γυρίστηκαν στο χώρο της Καλοσκοπής.

Στις 26 Οκτωβρίου το τηλεοπτικό συνεργείο του STAR channel και η εκπομπή “Κύλησε ο τέτζερης” συνεργάστηκε με την Γιούλα Κυριαζή και μαγείρεψαν Πασπαλά στην πλατεία του χωριού. Παράλληλα τραβή-

χτηκαν πολλά πλάνα από χαρακτηριστικά όμορφα τοπία και με ξεναγό τη Ρούλα Δανιήλ –Κομνάκου κινηματογράφησαν τη λαογραφική μας έκθεση.

Στις 21 Νοεμβρίου η εκπομπή προβλήθηκε στην τηλεόραση και είδαμε με πόση κινηματογραφική άνεση η Γιούλα και η Ρούλα παρουσίασαν τα θέματά τους.

Στις 8 Νοεμβρίου η ΕΤ1 και η ντοκιμαντερίστικη εκπομπή «Φωτόσφαιρα» που ασχολείται και αναδεικνύει σύνθετα περιβαλλοντικά και πολιτιστικά θέματα επισκέφθηκε την Καλοσκοπή και ασχολήθηκε με το φλέγον θέμα των λατομείων.

Επίσης έδειξε ενδιαφέρον για την πολιτιστική μας κληρονομία και τη λαογραφική μας έκθεση.

ΝΤΡΟΠΗ! Μόνο τη λέξη αυτή μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για τους ανεγκέφαλους συμπατριώτες μας που δηλητηριάζουν τα σκυλιά στην Καλοσκοπή. Τα ζώα αυτά είναι οι πιο πιστοί μας φίλοι και φύλακες. Δεν μπορούμε να φανταστούμε ποια διαστροφή ή υστεροβουλία κρύβεται πίσω από τη θανάτωση των σκυλιών.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2009

Ακόμη ένα ημερολόγιο ιδιαίτερα φροντισμένο και προσεγμένο θα προστεθεί στο αρχείο των σπιτιών μας.

Με κεντρικό θέμα «ΓΚΙΩΝΑ ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΒΟΥΝΟ», παρουσιάζει 14 φωτογραφίες από αναβάσεις στο ομορφότερο και ψηλότερο βουνό της Στερεάς Ελλάδας με τις ορθοπλαγιές του, τα φαράγγια και τα λιβάδια, που την άνοιξη γίνονται ανθοστόλιστοι κήποι.

Για την αποτύπωσή τους έχει φροντίσει με επιδεξιότητα η Ρούλα Δανιήλ-Κομνάκου. Ας φροντίσουμε να μη λείψει από κανένα σπίτι.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΛΑΘΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ (αφ.φ.148)

Σελ. 316: Με ιδιαίτερη χαρά είχαμε δημοσιεύσει το σχόλιο για την θεατρική παράσταση του έργου του Μολιέρου «Ένας αριστοκράτης...κερατάς». Εκ παραδρομής όμως γράψαμε το όνομα του συντάκτη Προκόπης Πάχτας αντί για το σωστό Προκόπης Μπίχτας (ο ξένος της Αγ. Τριάδας). Συγνώμη Προκόπη.

Σελ. 310: Γράψαμε ότι το ποσό των 3.000 ευρώ που δόθηκε για την προμήθεια της εγκατάστασης καλοριφέρ στο κοινοτικό γραφείο ήταν προσφορά του Ευαγγ. Κορομπίλη ενώ είχε δωθεί από τον βοσκό, δημότη του χωριού μας, Ευάγγ. Κουτσομπόλη.

Σελ. 313: Φέρεται ως πτυχιούχος νοσηλεύτης ο Κων/νος Τσιαμπάς, γιός του προέδρου μας, ενώ πρόκειται για τον αδελφό του Αθαν. Τσιαμπά.

Σελ. 319: Η Μαρία Ορφανίδου (κόρη της Πέπης) παντρεύτηκε τον Γιώργο Χριστοδουλόπουλο και όχι τον Γ. Χαραλαμπόπουλο.

Σελ 311: Στο στήσιμο του περιπτέρου του χωριού μας στην Αγία Τριάδα βοήθησε ο Στέλιος Πολυχρονιάδης και όχι ο Μάριος.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΞΕΧΝΟΥΝ

167	Σπύρος & Τασία Τσόχλα	20		Καρπενησίου) στη μνήμη Παναγιώτη Κ. Βλάχου	50
168	Χριστοδούλου Επιστήμη	20	179	Μαλιβίτσης Νικόλαος (Ρόδος) στη μνήμη Κώστα	
169	Μιχαλακοπούλου-Κόλλια Βούλα	50		Γιακουμάτου αντί στεφάνου	50
171	Σφιτσώρης Παναγ. στη μνήμη της μητέρας του Κούλας & αδελφού του Μπάμπη Σφιτσώρη	100	180	Τσίνας Κων/νος (Καρδίτσα)	20
172	Βασιλείου Γιάννης Νικ. στη μνήμη Παναγιώτη Κ. Βλάχου	50	181	Δανιήλ Βασιλική συζ. Δημ. (Καλοσκοπή) στη μνήμη Νικολάου Γεωργίου	20
173	Οικ. Κεχαγιά Δημ.	50	182	Οικ. Τασίας Ι. Λαΐου στη μνήμη του συζύγου, πατέρα και παππού Ευθυμίου Λαΐου	150
174	Οικ. Ναθαναήλ Γεωργίου στη μνήμη του πατέρα τους & παππού της Παναγιώτη Βλάχου	100	183	Γιάννης Μαλιβίτσης του Γεωργίου	50
175	Οικ. Φωτοπούλου Αντ. στη μνήμη Παν. Βλάχου	20	184	Λένα Σακαντάρη	50
176	Οικ. Πριοβόλου Δημητρίου »	120	185	Γιάννης Αλεξίου του Δήμου	50
177	Μάγειρας Ιωάννης (ΗΠΑ) »	100	188	Τασία Χασιακού στη μνήμη του συζύγου της	200
178	Παπαδόπουλος Γιάννης (Νομαρχιακός Σύμβουλος				

Ευχαριστούμε θερμά. Και του χρόνου!

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΑΣ ΓΙΟΡΤΑΣΕ ΤΑ 15 ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑ

Μεγάλη επιτυχία είχε ο πανηγυρικός εορτασμός που έκανε η Ομοσπονδία Συλλόγων Φωκίδας για να τιμήσει τα 15 χρόνια προσφοράς και δράσης καθώς και την έναρξη επέκτασής της σε όλη τη Φωκίδα.

Το πρόγραμμα παρουσίασε η Πόπη Γαϊτάνη και περιελάμβανε χαιρετισμό επισήμων, ομιλία του Προέδρου της Γεωργίου Πουρνάρα και της Άσπας Παπαδοπούλου, προβολή video, ελληνικούς χορούς από τον χορευτικό όμιλο συλλόγου Δεσφίνας.

Να ευχηθούμε μακροήμερευση στην Ομοσπονδία μας και επιτυχία στον σκοπό της επέκτασής της.

ΟΜΙΛΙΑ

ΝΙΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Με ομιλητή το γιατρό μας Νίκο Αντωνίου, ο Ελλ. Ερυθρός Σταυρός (τμήμα Π.Φαλήρου– Αλίμου) οργάνωσε ομιλία στις 10 Δεκεμβρίου στην αίθουσα του Πολυχώρου του Δήμου με θέμα «Η οσφυαλγία, ένα καθημερινό πρόβλημα».

Ο ομιλητής παρουσίασε με ακρίβεια και σαφήνεια το θέμα του και το πυκνό ακροατήριο παρακολούθησε με μεγάλο ενδιαφέρον την ομιλία γιατί όπως γνωρίζουμε τρία στα τέσσερα άτομα έχουν περάσει ένα επεισόδιο οσφυαλγίας και πολλά είχαν επανειλημμένα επεισόδια.

Συγχαρητήρια και από τους πατριώτες σου Νίκο

ΕΚΔΟΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ:

ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑ ΔΙΑΜΑΝΤΩ

του Φάνη Λευκαδίτη, Λαογράφου

Ο πολυβραβευμένος μας λαογράφος Φάνης Λευκαδίτης τη χρονιά που πέρασε, μας έδωσε ένα βιβλίο που ξεφεύγει από τα κύρια λαογραφικά του θέματα, όπως μας έχει συνηθίσει. Το καινούργιο βιβλίο αναφέρεται στην οδύσεια μιας αντάρτισσας (Καπετάνισσα Διαμάντω) και το τραγικό της τέλος.

Το έργο αφορά την περίοδο της κατοχής και το εμφυλίου τότε που αναπτύχθηκε «η διχονία η δολερή» που έφτασε και σε εγκληματικές αδικίες και σε χάσμα αγεφύρωτο μεταξύ των Ελλήνων. Η πατρίδα μας σήμερα απαιτεί από μας που έτυχε να επιζήσουμε, να μην ξεχνάμε ποτέ να τιμούμε, όπως πρέπει εκείνους που θυσιάστηκαν.

Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΑΣΙΑΚΟΥ

Η αρχή της Κουκουβίστας, όπως και των άλλων γειτονικών χωριών (Δρέμισας, Γουρίτσας, Καστριώτισσας, Μουσουνίτσας, κλπ) βρίσκεται στα 600-700 μ.χ. στην εποχή του αυτοκράτορα Ιουστινιανού, που επέτρεψε σε ποιμένες απο τη Βαλκανική (επαρχία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας) να εγκατασταθούν με τα κοπάδια τους στις νοτιότερες επαρχίες (την Ελλάδα). Μικρές ομάδες (20-30) βοσκοί εγκαταστάθηκαν σε ορεινά μέρη και έδωσαν και το όνομα "Κουκουβίστα" στο χώρο τους που σημαίνει "φωλιά του κούκου" ή θέα (vista) το β' συνθετικό του τοπωνύμιου.

Το έδαφος της περιοχής του χωριού έχει όψη αμφιθεατρική, καθώς περικλείεται απο τη βουνοσειρά της Γκιώνας, του Ξηροβουνίου και της Ψηλής Ράχης, με άνοιγμα προς τα ανατολικά στον κάμπο του Καστελλίου.

Οι ξένοι βοσκοί, λοιπόν, που υπήρξαν οι πρώτοι κάτοικοι της περιοχής του σημερινού χωριού, καθώς αναφέρει η παράδοση έχτισαν τις καλύβες τους (ταράτσες) στην προσηλιακή πλαγιά της Ψηλής Ράχης (ανάμεσα στον Αι-Νικόλα και τις Πολεμίστρες). Την άνοιξη ανέβαιναν ψηλότερα στην Αγία Τριάδα, τις Βρύζες και τα Ισιώματα, όπου υπήρχαν πλούσια λιβάδια της Γκιώνας και το φθινόπωρο επέστρεφαν στις καλύβες τους και τα μαντριά τους και ξεχειμώνιαζαν.

Έτσι πέρασαν ειρηνικά ολόκληρους αιώνες στην περιοχή «Κουκουβίστα», ώσπου έφτασε το τέλος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με την άλωση της Πό-

λης το 1453 και την υποταγή της Ελλάδας στους Τούρκους.

Η Κουκουβίστα άρχισε να αναπτύσσεται στα χρόνια της τουρκικής σκλαβιάς, γιατί οι Τούρκοι ασκούσαν μεγάλη πίεση στους 'ραγιάδες' των πεδινών και παραθλασσιών περιοχών. Γι' αυτό πολλοί καταδιωγμένοι Έλληνες έφταναν στην Κουκουβίστα κι έμειναν μόνιμα στο χωριό, καλλιεργώντας χωράφια ή βόσκοντας κοπάδια. Γενιές του σημερινού χωριού έχουν την καταγωγή τους από ξένα μέρη: ο γενάρχης των Χασιακαίων καταγόταν απο την περιοχή των Χασίων της Θεσσαλίας, των Μαλιβιτσαίων απο το Μαλεβό (Πάρνωννα της Πελοποννήσου) ή απο τη Μαλεβίτσα του όρους Ροδόπη, των Λευκαδίων από τη Λευκάδα, κλπ. Έτσι τους φώναζαν με το παρατσούκλι (παρώνυμο) του τόπου καταγωγής τους και όταν δημιουργήθηκε το ελεύθερο ελληνικό κράτος πολιτογραφήθηκαν με το παρώνυμο τους.

Οι πρώτοι ξένοι βοσκοί, που κατοίκησαν την περιοχή του χωριού (Κουκουβίστα) αφομοιώθηκαν με τους καταδιωγμένους Έλληνες Αγωνιστές, συνήθισαν τα ήθη και τα έθιμα τους, μένοντας μόνο οι ξένες ονομασίες (τοπωνύμια). Γεωγραφικά η Κουκουβίστα (Καλοσκοπή) ανήκει στην ορεινή Παρνασσίδα, ανάμεσα στα βουνά Γκιώνα και Οίτη, σε υψόμετρο 1000 (τα κάτω σπίτια του χωριού) και 1100 (τα πάνω σπίτια).

Διοικητικά ανήκει στην επαρχία Παρνασσίδας του νομού Φωκίδας. Είχε πάνω απο 1000 κατοί-

κους ως το 1945 και κάθε οικογένεια είχε 7-10 μέλη. Με τη δύση του 20ου αιώνα, η Κουκουβίστα όπως και όλα τα ορεινά χωριά έμειναν χωρίς μόνιμους κατοίκους. Το καλοκαίρι μόνο γυρίζουν παραθεριστές και ανοίγουν τα εγκαταλελειμένα σπίτια τους. Οι άλλοτε αγρότες και κτηνοτρόφοι έγιναν πλέον αστοί.

Τα σύνορα του χωριού με τα γειτονικά χωριά καθορίστηκαν ως εξής και αποφεύχτηκαν προστριβές. Όταν οι Τούρκοι εγκατέλειψαν τη Στερεά Ελλάδα το 1829 ο αγάς της περιοχής εγκαταστάθηκε στην τουρκοκρατούμενη ακόμα τότε Θεσσαλία. Οι Κουκουβιστιανοί έστειλαν απεσταλμένο στον αγά στη Θεσσαλία και του ζήτησαν κάποιο χαρτί (βεβαίωση) που καθόριζε τα σύνορα (όρια) της περιοχής της Κουκουβίστας σε σχέση με τα γύρω χωριά. Τους έδωσε τζη 'βεβαίωση' γραμμένη κατά πως την ήθελαν και τους συμβούλεψε προτού την παρουσιάσουν στους γείτονες (τα γύρω χωριά) να θάψουν απο τόπο σε τόπο κάρβουνα και μετά απο καιρό να παρουσίαζαν του 'χαρτί'. Έτσι κι έγινε και αφού οι τοποθεσίες που ήταν θαμμένα τα κάρβουνα, αναφέρονταν στη βεβαίωση του αγά, τα γειτονικά χωριά Δρέμισσα, Παύλιανη, Σκλήθρο, Οινόχωρι, Καστέλια και Σιγδίτσα δέχτηκαν τα σύνορα με τα οποία η Κουκουβίστα εξασφάλισε για τον ευατό της μεγαλύτερη έκταση και λιβάδια (στη Γκιώνα) και σε καλλιεργήσιμη γή, ποτιστική και ξερική.

(Αδημοσίευτο κείμενο από το αρχείο του Συνδέσμου μας)

το φουρνόξυλο

Νίκος Ι. Δανιήλ

Στο χωριό Μίρμπεη, τη σημερινή Ανθήλη στο Μαλλιακό Κόλπο, εκτοπισμένοι απ' το δικό μας χωριό, την Κουκουβίστα, ζήσαμε πρόσφυγες για τρία περίπου χρόνια, απ' το Φλεβάρη του 1948 ως το '50. Η χήρα μάνα μας, ο Βασίλης και του λόγου μου.

Φιλοξενηθήκαμε από την καλοσυνάτη κυρά, τη χήρα του Αποστόλη Μπούτση. Πήγαμε εκεί με τη μεσολάβηση του αδερφού της μάνας μας, του μπάρμπα Μήτρου του Μώρη, που είχε προηγηθεί στη φιλοξενία της Αποστόλαινας.

Το σπίτι ήταν δίπατο. Όμορφο και πέτρινο. Μ' εξωτερική σκάλα και χαγιάτι.

Απάνω, έμενε η κυρά με τα παιδιά της κι από κάτω, στο ισόγειο, ο μπάρμπα μας με τη γυναίκα του. Εμάς τους τρεις, μας βόλεψαν σ' ένα βοηθητικό καμαράκι, στην άκρη της αυλής, στο βάθος, πλάι στο φούρνο.

Στριμωχτήκαμε εκείδά, αλλά τι άλλο να κάμουμε ; Στην αναβροχιά, καλό και το χαλάζι, που λένε...

Θυμάμαι ακόμα ζωηρά 'κείνες τις όμορφες ακακίες που στόλιζαν την αυλή...Τις ανοιξιάτικες μέρες, ντυμένες στα ολόλευκα, σα νυφούλες, σκορπούσαν ολότριγυρα το μεθυστικό τους άρωμα. Ήταν μια σκέτη μαγεία !

Με ανάρους βόμβους τα μιλιούνια μελισσάκια, αλλά κι οι πεταλουδίτσες πηγαινόρχονταν, ψαχουλεύοντας τα κρεμαστά ο-

λόασπρα λουλουδένια τσαμπιά.

Σ' αυτές, άλλωστε, τις ακακίες από κάτω, μικρό παιδί κι εγώ τότε στα δέκα μου χρόνια, στεκόμουν πολλές ώρες με το «λάστιχο» στο χέρι, καιροφυλακτώντας να βαρέσω κάνα σπουργίτι...

Κάπου εκεί στο κέντρο της περιφραγμένης αυλής του σπιτιού, υπήρχε κι ένα βαθύ πηγάδι. Ήταν ένα περιποιημένο πηγάδι, με στρογγυλό τοίχιο στο μπόι μου, με μαγκάνι και κουβά, που κρεμόταν από'να χοντρό σκοινί.

Με τα πηγάδια, ομολογώ, πάντα μου είχα μια φοβία. Τρόμαζα πολύ, μη μπας και πέσω μέσα. Φανταζόμουν πως, όποιος έπεφτε μέσα, δεν ξανάβγαινε όξω..., πήγαινε κατευθείαν στα Τάρταρα..., στην Κόλαση ! Αλλά..., ένα παράξενο πράμα... Όσο κι αν σκιαζόμουν μ' αυτά, ήμουν και πολύ περίεργος. Κάτι μ' έτρωγε στον κώλο μου...Ήθελα και να τα κρυφοκοιτάζω.

Στο πηγάδι της αυλής είχα σκύψει πολλές φορές. Αν ήταν μέρα, έβλεπα, σε αρκετό βάθος, να καθρεφτίζονται στο ήρεμο νερό τα κλωνάρια απ' τις ακακίες. Κάπου κάπου, έριχνα μέσα και κάνα πετραδάκι, ή έφτυνα...Μ' άρεθε, παρά την τρομάρα μου, να βλέπω τις στρογγυλές δίνες, ν' απλώνουν ως πέρα, στο εσωτερικό τοίχωμα. Εννοείται, πως κρατιόμουν σφιχτά με νύχια και με δάχτυλα στο τοίχιο, μη λάχει και τουμπάρω, όπως ανασηκωνόμου-

να στ' ακροδάχτυλα των ποδαριών μου για να φτάνω...

Τη νύχτα το πηγάδι είχε μια αλλιώτικη χάρη, πιο μυστηριακή. Είχε βέβαια και πιότερη τρομάρα. Μα και πάλι ο τζαναμπέτης εγώ, έκανα την αποκοτιά και πήγαινα να κοιτάξω μέσα. Ο κίνδυνος με μαγνήτιζε. Κάτω, βαθειά, στην ήρεμη επιφάνεια του νερού, έβλεπα το φεγγαράκι και τα μύρια αστέρια, να ταξιδεύουν στον ουρανό. Τις πλειότερες φορές όμως, εκεί στο βάθος της τρύπας, επικρατούσε το απόλυτο σκοτάδι, το έρεβος...Κι έτσι, ψυχοπλακωμένος, τό'βαζα στα πόδια κι εξαφανιζόμουν. Ως την άλλη τη βραδιά, φυσικά...

Μια καλοκαιριάτικη μέρα, λίγο πριν το μεσημέρι, η μάνα μας η κυρά Παναγιού, αφού φούρνισε το καρβέλι και σφάλισε καλά την πόρτα του φούρνου, έκαμε ένα ολέθριο λάθος... Ακούμπησε το φουρνόξυλο, έτσι στην τύχη, απάνω στο στόμιο του πηγαδιού, που ήταν κοντά στο φούρνο... Πού να το φανταστεί η δόλια σε τι περιπέτεια κι αγωνία θα μ' έβαζε!

Η θειά η Αποστόλαινα -Θεός σ'χωρέστην κι αυτήν !- είχε στο σπίτι της, εξόν από τις κότες, κι έναν κοκκινοτρίχη σκύλο, αλλά και μια παρδαλή γάτα.

Οι κοτούλες σκάλιζαν με τα πόδια τους τα χρώματα, να ξεχώσουν κάνα σκουληκάκι...Ο αφέντης κόκορας, μ' ολόρθο το κατακόκκινο λειρί του, στεκόταν

Το ξημέρωμα της 28ης Οκτωβρίου 1940 ο θρασύς Μουσολίνι έστειλε τον πρεσβευτή της Γκράτσι και χτύπησε την πόρτα της Ελλάδας και ζήτησε "γή και ύδωρ" δηλαδή την τιμή και την ελευθερία της πατρίδας μας.

Η απάντηση ήλθε απο τα βάρθη της ιστορίας του έθνους μας "Μολών Λαβέ". Είναι γνωστή η υπερήφανη απάντηση του λαού, "ΟΧΙ", βροντοφώνησε και το είπε με το στόμα του τότε κυβερνήτη Ι. Μεταξά που εξέφραζε όλη την Ελλάδα.

Και με το "ΟΧΙ" αυτό απέδειξε ότι ήταν η μόνη χώρα που αντιστάθηκε στους μεγάλους στρατούς.

Που βρέθηκε τόση δύναμη, τόσο θάρρος, τόση αυταπάρνηση της ζωής; Που βρέθηκε τόση αίσθηση της ευθύνης και της αξιοπρέπειας.

Τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν είναι γνωστά σε όλους μας. Κράτη με ιστορία στον πολιτισμό έδειξαν ότι εκτρέφουν αχαλίνωτα εγκληματικά ένστικτα και σπέρματα ανήκουστης βαρβαρότητας. Ξεκίνησαν δύο παρανοϊκοί δικτάτορες και σκόρπισαν σε δύση και ανατολή τον όλεθρο και την καταστροφή.

Ο πρόεδρος Δ. Τσιαμπάς καταθέτει στεφάνι στη μνήμη Παπαντριά. 28.10.08

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

1 9 4 0

Γι'αυτό και στις ψυχές μας θα μείνουν ασυγχώρητοι γιατί έκαναν τέτοιο κακό που αν είναι να το συγχωρέσει η καρδιά μας θα σκάσει.

Τότε, Οκτώβριος του 1940, ήμουν 8 χρονών και οι αναμνήσεις μου λιγοστές. Ήταν η εποχή του τρύγου και απο το ραδιόφωνο του καφενείου του Λουκά Πριόβολου πληροφορηθήκαμε την κήρυξη του πολέμου, την επιστράτευση των μάχιμων νέων ηλικιών καθώς και την επίταξη των μουλαριών μας. Τα συνταρακτικά αυτά γεγονότα έφεραν μια βουβαμάρα και βαθειά καταχνιά στο χωριό. Οι γέροι και οι γυναίκες έπεσαν σε μια παγερωσιωπή. Όσπου μετά απο τρεις ημέρες ακούστηκε στο ραδιόφωνο "Έπεσε η Κορυτσά". Ήταν μια είδηση χαρούμενη που έσβησε όλα μας τα προβλήματα.

Σας μεταφέρω αποσπάσματα απο κείμενα που είχαμε γράψει στην εφημερίδα μας με το ίδιο θέμα στο τεύχος 12, Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1972 σελ. 154.

Που πήγε ο φόβος, η αγωνία και η συννεφιά; Θαρρείς και ήταν μια είδηση χαρμόσυνη που μπροστά της έσβησαν όλα τα άλλα προβλήματα. Στη μεγάλη χαρά και στα μεγάλα προβλήματα φαίνονται οι σωστοί άνθρωποι. Έτσι μόνο μπορούμε να εξηγήσουμε το σύ-

σμο ξεσκήωμα και τη συναντίληψη, τη συσπείρωση, γύρω απο την ιδέα της επιστράτευσης, την ανταπόκριση στο κάλεσμα της Πατρίδας.

Έτσι ξεκίνησαν τα 120 περίπου παλληκάρια του χωριού με το 'χαμόγελο στα χείλη'. Πήραν το τραίνο απο το Μπράλο μέχρι την Καλαμπάκα και απο κεί με τα πόδια στα Γιάννενα. Και άρχισε απο την ώρα εκείνη η ιστορία της συμπαραστάσεως. Οι γυναίκες του χωριού ετοιμάζαν τα πλεκτά και ό,τι άλλο μπορούσαν για να τα στείλουν στο μέτωπο. Αυτή η συμπαραστάση, μαζί με τα γράμματα που έρχονταν απο το μέτωπο έκαναν όλους στο χωριό να συμπαραστέκονται ψυχικά στα παιδιά που πολεμούσαν στην Αλβανία. Έτσι που δεν ξεχώριζες την αγάπη που δινόταν απο τον καθένα, ανεξάρτητα αν απεύθυνόταν σε δικό του παιδί ή σ' οποιοδήποτε άλλο παιδί συγχωριανού. Ήταν σα ναχε ξαφνικά υιοθετήσει κάθε οικογένεια όλα τα στρατευμένα παιδιά του χωριού.

Απο την ομάδα αυτή 2 δεν γύρισαν ποτέ : Ο Ηλ. Γ. Λίτσος και ο Παν. Ε. Θεοχάρης. Αυτοί έμειναν παντοτεινά φυτεμένοι, σαν τα αιωνόβια δέντρα, στα βουνά της Ηπείρου για να θυμίζουν σε όλους μας τον αγώνα του 40. Οι Ηλ.Λίτσος και Π. Θεοχάρης είναι ο φόρος τιμής που πληρωσε ολόκληρο το χωριό. Είναι τα παιδιά όλων μας, ανήκουν στην ιστορία, δηλαδή στις ίδιες ρίζες της γενιάς μας.

Απο το παράδειγμα τους οι ρίζες αυτές μας μεταφέρουν κάθε χρόνο το μήνυμα του αγώνα και το νόημα του θανάτου.

Κοντά στη θυσία των Ηλ. Λί-

τσου και Π. Θεοχάρη στέκει το ίδιο σημαντική και η προσφορά των παιδιών που τραυματίστηκαν πολεμώντας για τον ίδιο ιερό σκοπό. Τούς : Ανδρέα Ι. Ανδριτσόπουλο, Παναγ. Ε. Αλεξίου, Γεώργ. Ε. Ματθαίου, Γεωργ. Ι. Ραφτόπουλο, Ζαχαρία Ι. Ραφτόπουλο, Τριαντ. Ν. Τσόχλα, Γρηγ. Ι. Χασιακό και Νικ. Χριστοδούλου, που τους έστειλε πίσω τραυματισμένους το Αλβανικό Έπος για να μας θυμίζουν σαν ζωντανό παράδειγμα αυτοθυσίας το χρέος μας στην πατρίδα.

ΑΘΑΝ. ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

Το πολυτιμότερο πράγμα στον κόσμο είναι ο άνθρωπος. Που δεν είναι πράγμα. Είναι ψυχή. Γι'αυτό όταν φεύγουν οι ψυχές από τον κόσμο τούτο, δεν παύουν να τις θυμούνται οι περιλειπόμενοι. Και όταν οι ψυχές θυσιάζονται στα πεδία των μαχών για την ελευθερία της Πατρίδας, δεν παύει να τους θυμάται ολόκληρο το Έθνος και τους καταγράφει στην ιστορία και τους αθανατίζει.

Η μάνα μας η Κουκουβίστα έδωσε πολλές ψυχές τέκνων της στους αγώνες της Πατρίδας. Γι'αυτό μας συγκινούν οι ψυχές που θυσιάστηκαν και μας συγκινεί και η μάνα τους που κλαίει. Η 28η Οκτωβρίου είναι ημέρα χαράς, αλλά και ημέρα θλίψεως. Διότι είναι ημέρα αναστάσεως, αλλά και ημέρα μνημοσύνης των υπέρ πατρίδος πεσόντων. Αιώνια τους η μνήμη.

A.M.

ΗΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΙΤΣΟΣ

Γεννήθηκε το έτος 1916 στην Καλοσκοπή. Παντρεύτηκε το 1939 με την Ασήμω Κων. Τούμα και απέκτησε ένα γιο, το Γιώργη. Το έτος 1937, υπηρέτησε στο 42 Σύνταγμα Ευζώνων Λαμίας, ως κληρωτός. Επιστρατεύτηκε την 28η Οκτωβρίου 1940 και κατετάγη στο 36ο Σύνταγμα Πεζικού, στον 11ο λόχο. Άφησε τότε το γιο του 9 ημερών.

Στις 18 Μαρτίου του 1941, σκοτώθηκε στην Αλβανία και στις 18 Ιουνίου του 1942, με το Ν.Δ. 1260/42, προήχθηκε στο βαθμό του δεκανέα. (Από το αρχείο του Κώστα Γ. Λίτσου).

Στρατεύσιμοι της κλάσεως 1937, σε μια φωτογραφία που έβγαλαν στις 22 Αυγούστου 1940, όταν παρουσιάστηκαν στη Γραβιά. (Φωτό από το αρχείο του Αντ. Πασαλή)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Γιος του αξέχαστου Ευθ. Θεοχάρη (Σκαλτσίνη), είχε γεννηθεί στο χωριό το 1912. Πέρασε στο χωριό τη νεανική του ζωή και παντρεύτηκε την Ελένη Πριοβόλου με την οποία απέκτησε μία κόρη, την Ανθούλα Καραγιάννη, η οποία είναι από τα περισσότερο ενεργά μέλη του Συνδέσμου μας. Επιστρατεύτηκε μαζί με άλλα χωριανά μας παιδιά και έγινε λοχίας. Σκοτώθηκε στις 21 Απριλίου 1941 στο Μάλι Σπάτ του Τεπελενίου. (Φωτό από το αρχείο του Γεωργίου Θεοχάρη)

Συνέχεια στη σελίδα 337

στό'να του ποδάρι κι επιθεωρούσε σα γενικός δερβέναγας το πολυπληθές κοτίσιο χαρέμι του... Η γατούλα, αλαφροπατώντας και σκύβοντας, έψαχνε στις γωνιές του φράχτη για κάναν αφηρημένο νηστικό ποντικό, που θα σεργιάνιζε... Ο σκύλος, σε μιαν άκρια, κουλουριαστός, προσπαθούσε ο τεμπέλης να πάρει κάναν υπνάκο, ανοιγοκλείνοντας τα μάτια κι ανασηκώνοντας τ' αφτί του σε κάθε θόρυβο... Αλλά δεν τον άφηνε, βλέπεις, κι εκείνος ο ρημάδης ο κόκορας να ησυχάσει, που όλο λάλαγε...

Η γάτα η παρδαλή, έκαμε κι αυτή με τη σειρά της ένα λάθος... Έτσι γίνεται συνήθως. Τό'να έρχεται κοντά στ' άλλο. Πλησίασε σε βαθμό επικίνδυνο το σκύλο, με τον οποίο από γεννησιμιού της βρισκόταν σε εμπόλεμη κατάσταση Εκείνος, μ' ένα δυνατό γαύγισμα, πετάχτηκε απάνω κι όρμησε στη γάτα. Αυτή, με τη σειρά της, λάκισε 'σιαπέρα, για να γλιτώσει τη μάνητα του άσπονδου εχτρού της. Όπως έτρεχαν κι οι δυο με φόρα, ο σκύλος, για δική μου κακή τύχη, πήρε σβάρνα το φουρνόξυλο, που έκαμε αμέσως κάθετο μακροβούτι στο πηγάδι!

Η μάνα, άκουσε το μπλουμ, γύρισε κατά 'κεί το κεφάλι, είδε την απουσία του φουρνόξυλου και κατάλαβε...

– Κακόνουπόπαθα ! έμπηξε μια φωνή. 'Απ', να μη σώσετε για ζωντανά !

– Τι έπαθες, μαρή θειά; τη ρώτησε βγαίνοντας στο χαγιάτι του σπιτιού ο μικρότερος γιος της Αποστόλαινας, ο Κώστας.

– Τι άλλου να πάθου η έρμ' ιγώ... Πάει του ξύλου μ'..., του κατάπιε του πηγάδ' σας. Αυτάνα τα ζ'λάπια φταίν', που κακό χρόνο

νάχ'νι...Κι τώρα, πες μου ισύ, π' ξέρ'ς, πώς θα βγάλου του ψουμί απ' του φούρνου...!

– Καλά, μη σκιάζεσαι, μαρή θειά, θα βρούμε κάποια λύση, σώπα...

Ο Κώστας φώναξε τότε κάποιους γειτόνους, πού'ρθαν αμέσως στην αυλή.

Έφτασε κείνη την ώρα κι ο αδερφός μου ο Βασιλάκης, πού'λειπε πιο πέρα στις «Φαγάνες», σε κάτι αρδευτικά αυλάκια με καλαμιώνες, όπου είχε πάει τις γίδες για να βοσκήσουν. Μαζωχτήκανε όλοι στο πηγάδι κι έσκυβαν να ιδούν. Στεκόμουνα και του λόγου μου παράμερα... Κάτι μού'λεγε μέσα μου να μην πάω κοντά. Είχα στήσει αφτί και τους άκουγα.

– Να το ! είπε κάποιος. Επιπλέει. Πώς θα γίνει, όμως, να το πιάσουμε...;

– Με τι να το πιάσουμε..., δεν πιάνεται..., είπε άλλος. Τούτο το πηγάδι είναι βαθύ...Πόσο νάναι, άραγε...;

– Δε θάναι δέκα μέτρα...;

– Κόψε κάτι... Για εφτά μ' οχτώ μου φαίνεται εμένα..., είπε ένας τρίτος.

– Και τόσο νάναι, πάλι βαθύ είναι ..., ξανάπε ο πρώτος.

– Τι θα λέγατε, να μπει κάποιος μέσα, να το πιάσει ;

– Μπα, δε γίνεται ! Είναι στενός ο λαιμός...Θα φρακάρει.

– Τότε, τι λέτε να κάμουμε...;

– 'Ισως..., είπ' ο Κώστας κοιτάζοντας κατά τη μεριά μου..., αν είχαμε κάποιο λιπόσαρκο άτομο..., κána παιδί...

Με κάψανε τα σκόρδα και τα κρεμμύδια μόλις τά'κουσα. Έκαμα να λακίσω 'σιαπέρα. Κατάλαβα το θανάσιμο κίνδυνο που με απειλούσε άμεσα.

Ό Κώστας με πρόκαμε.

– Έλα 'δώ, Νικολάκη, πού πάς..., για πού τό'βανες ;

Έτσι είπε και με βούτηξε απ' το χέρι.. Τα χρειάστηκα για τα καλά.

– Κυρ' Κώστα μου, εγώ έχω μια δουλειά κι έχω αργήσει..., είπα.

– Τι δουλειά έχεις;

Σκέφτηκα αμέσως τι ψευτιά να ξεφουρνίσω, μπας και γλιτώσω.

– Έχω..., έχω κανονίσει με κάτι φίλους να πάμε να παίξουμε «γκαζιές»...Θα με περιμένουν...

– Άσ'την αυτή τη δουλειά, δεν είναι τόσο σοβαρή. Τώρα, έχουμε άλλη !

Και γι' αυτή τη δουλειά, εσύ είσαι ο πιο κατάλληλος.

Πωπώ, κακό πού 'παθα ο έρμος! Τό'χε φαίνεται η ρημάδα η τύχη μου να παθαίνω πάντα αυτό που φοβόμουνα.

– Δε θέλω, σου λέω ! άρχισα να διαμαρτύρομαι πεισματικά καθώς τραβιόμουνα να λευτερώσω το χέρι μου. Θέλω να φύγω!

– Γιατί, μωρέ ; Σκιάζεσαι; Δε θα σε πετάξουμε μέσα...Θα σε δέσουμε και θα σε κρατάμε... Θα σε κατεβάσουμε σιγά-σιγά, θα πιάσεις το ξύλο και θα σ' ανεβάσουμε. Μια στιγμούλα θα κάμεις... Σκιάζεσαι;... ξανάπε.

– Όχι, δε σκιάζομαι καθόλου..., είπα συμμαζεύοντας τα συντρίμια του θάρρους μου, για να μου μείνει ατσαλάκωτος κι ο εγωισμός μου. Κατά βάθος, 'κείνη την ώρα, θα πρέπει να μύριζα, γιατί είχα χεστεί απάνω μου.

– Εσύ, σαν καλό παιδί που είσαι..., τι παιδί, δηλαδή...– διόρθωσε διπλωματικά τη φράση του...εσύ είσαι κοτζάμ άντρας τώρα..., θα πας και θα το φέρεις...,

για να μπορέσει κι η φουκαριάρα η μάνα σου να βγάλει το ψωμί, προτού καεί στο φούρνο. Νοιώθω μια μυρουδιά...

Δεν υπήρχε διέξοδος για μένα. Με ψυχή βαριά και με τα χεράκια μου παράλυτα, να κρέμονται κάτω, αφήθηκα στη μοίρα μου.

– Πάμε! είπα. Ας γίνει το θέλημά σας. Γιατί εγώ, ναι..., είμαι άντρας!

Η καρδούλα μου τό'ξερε όμως...

– Έτσι σε θέλω! είπ' ο Κώστας. Στέκα να σε δέσουμε.

Έλυσαν το χοντρό σκοινί του κουβά, το τράβηξαν δοκιμαστικά για να ιδούν αν αντέχει, με ζυγίσανε και με το μάτι, να υπολογίσουν το βάρος μου...

– Αδυνατούλης είσαι..., είπε ένας. Σαν το τσάνκο...

– Ατάιστος είναι ο φουκαράς..., πρόσπεσε άλλος. Πόσο πας, μωρέ; Είσαι είκοσι οκάδες; Μπάααα..., λιγότερο. Δε μου φαίνεσαι για τόσο..., άρα το σκοινί θ' αντέξει! αποφάνθηκε.

Μ' αυτά του τα λόγια, εμένα μου κόπηκε πιότερο η χολή. Κι αν δεν άντεχε το σκοινί...; Θα'πεφτα με πάταγο στο νερό, θα βούλιαζα και θα χανόμουνα, πνιγμένος, στο σκοτεινό πάτο.

Δεν μπήκε κανένας τους στον κόπο να μου ειπεί τίποτ' άλλο, πιο παρήγορο.

Κομποθιάσανε το σκοινί στο στήθος μου, κάτω απ' τις αμασχάλες.

Η αφεντιά μου τα είχε εντελώς χαμένα. Κι η καρδούλα μου η δόλια, ντουφεκισμένο πουλάκι...

– Ανέβα στο τοιχάκι! με πρόσταξαν. Έλα να σε βοηθήσουμε, μη φοβάσαι...

Σκαρφάλωσα με τρόπο στο λινό πεζούλι του πηγαδιού, με τη

θηλιά στο στήθος μου κι ένοιωθα όπως ο κατάδικος που τότε πάνε για κρεμάλα.

Μόνο το πένθιμο εμβατήριο έλειπε...

Τρεις άντρες έπιασαν γερά το σκοινί, πάνω απ' το κεφάλι μου.

– Κατέβα! μού'πανε. Βάλε τα ποδάρια σου, τό'να από 'δώ, τ' άλλ' από 'κεί, ανάμεσα στις πέτρες και προχώρα σιγά-σιγά. Εμείς θ' αμολάμε το σκοινί...

Δε θυμάμαι, ειλικρινά, αν έκαμα την προσευχή μου...

Άρχισα, αργά-αργά, να κατεβαίνω τη σκοτεινή τρύπα. Ένοιωθα την υγρασία γύρω μου. Οι πέτρες, εκεί που πατούσα, γλιστρούσαν οι ρημαδιακές.

Τσάκιζα και τα δάχτυλά μου, γιατί προτού μπω μέσα, είχα βγάλει τα πλαστικά κατσάρια που φόραγα...

Με κυρίεψε ένας πανικός κι είχα την αίσθηση πως δε θα ματάβλεπα το φως. Από μικρότερος που ήμουνα, με είχε τρομοκρατήσει κι ο πατέρας μου με 'κείνες τις φοβερές διηγήσεις του για τους απύθμενους κάρκανους...

Και 'κείνοι, σαν τούτο 'δώ το πηγάδι ήταν..., σκεφτόμουνα.

Εκεί κοντά στα μισά της διαδρομής μου, γύρισα κατά πάνω το κεφαλάκι μου, αναζητώντας μια ελπίδα... Μού'ρχονταν δάκρυα. Είδα στο άνοιγμα τρία σκυφτά κεφάλια, με τα μάτια τους να κοιτάζουν εμένα.

Δεν μπόρεσα να βασηχτώ.

– Βγάλ'τε με όξω! τους φώναξα πνιχτά.

– Προχώρα, μικρέ! είπαν εκείνοι. Η ουρά σου'μεινε, τό'φαγες το βόιδι. Θάρρος!

Τι να κάμω; Δεν μπορούσα να κάμω τίποτα. Την τύχη μου, την κρατούσαν αυτοί οι τρεις στα χέρια τους. Ήταν το σκοινί...

Έκαμα την ανάγκη φιλοτιμία και προχώρησα πιο βαθιά, στην Πύλη της Κόλασης...

– Πιάσε το φουρνόξυλο τώρα! μου φώναξαν οι απόξω.

Εκεί, στα τόσα μέτρα βάθος, η επιφάνεια του νερού φαινόταν μαύρη σαν κατράμι. Ποιος ξέρει τι βάθος νά'χε το νερό πιο κάτω απ' την επιφάνεια...Μ' έπιασε σύγκρουο. Έφταιγε, άραγε, ο φόβος, για η υγρασία; Αν κοβόταν το σκοινί, θα πνιγόμουνα σίγουρα... Ποιος άλλος θα κατέβαινε στο πηγάδι για να με σώσει; Το είπαν, άλλωστε...Μονάχα εγώ ήμουν ο κατάλληλος. Κανένας απ' αυτούς...

Για να μπορέσω να πιάσω το φουρνόξυλο, βούλιαξα αναγκαστικά ίσαμε το στήθος μου στο παγωμένο νερό. 'Κείνη την ώρα, νόμιζα πως οι δαίμονες του Κάτου Κόσμου, θα με τραβούσαν απ' τα ποδάρια...Χέστηκα!

Αφού έπιασα καμιά φορά το αναθεματισμένο φουρνόξυλο, οι άλλοι με τραβήξανε πάνω και ξανάδα επιτέλους το φως του ήλιου. Τι ωραίο που ήταν! Ανάσανα! Είχα γλιτώσει.

– Μπράβο! είπαν. Είσαι άντρας και παλικάρι. Μας το απόδειξες. Σύρε τώρα να παίξεις τους βώλους σου, άργησες...

Δε θυμάμαι αν με χειροκρότησαν για το...κατόρθωμά μου.

Θυμάμαι, πάντως, πολύ καλά, πως, στην πρώτη ευκαιρία που μου δόθηκε, έτσι, για να ξελαφρώσω λιγάκι- τράβηξα στη ζούλα από μια γερή κλωτσιά στο σκύλο και στη γάτα, που μ' έμπλεξαν σ' αυτή την περιπέτεια! Και ξαλάφρωσα.

Από την Κοινωνική μας Ζωή

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

— Η **Λίτσα Νικ. Αυγερινού** και ο **Λεωνίδα Βλαστάρης** στις 13/10/2008 απέκτησαν κοριτσάκι

— Η **Γιάννα Βασ. Γρηγοροπούλου** και ο **Κώστας Μπακογιάννης** στις 23/10/2008 απέκτησαν αγοράκι.

— Η **Γιολάντα Αχλαδά** και ο **Ηλίας Κατσούλης** στις 1/11/2008 απέκτησαν αγοράκι.

— Η **Κωσταντίνα Β. Βασιλείου** και ο **Γιώργος Μανδαλάκης** στις 23/11/2008 απέκτησαν κοριτσάκι.

— Ο **Δημήτρης** και η **Ειρήνη Σκούφου** απέκτησαν κοριτσάκι στις 29/11/2008.

Να ζήσουν τα νεογέννητα.

ΓΑΜΟΙ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Δύο νέοι άνθρωποι, ο Δημήτρης Βασ. Δανιήλ και η Άννα Σκούρσου, αποφάσισαν να ενώσουν τις ζωές τους στον Αη-Γιώργη της Καλοσκοπής στις 8 Νοεμβρίου 2008. Τα νιάτα δεν φοβήθηκαν την κακοκαιρία και η πλατεία του χωριού γέμισε χαρούμενους ανθρώπους, κυρίως νέους, που ήρθαν από διάφορα σημεία της Ελλάδας, για να ευχηθούν στους φίλους τους

να ζήσουν ευτυχισμένοι. Με την άφιξη της νύφης η καμπάνα του χωριού χτύπησε εορταστικά και ο παπα-Κώστας περιμένοντας τους νεόνυμφους στην πόρτα της εκκλησίας ρώτησε τον γαμπρό εάν θέλει τη νύφη και την νύφη εάν θέλει τον γαμπρό. Μετά την καταφατική τους απάντηση τους προσέφερε από ένα κεριά αναμμένο και τους οδήγησε μπροστά στο ιερό.

Στο Ησαΐα χόρευε, οι φίλοι του γαμπρού, που είχαν φέρι κιλά το ρύζι, έραναν τους νεόνυμφους για καλό ριζικό. Οι καλεσμένοι μετά το μυστήριο πήγαν στην ταβέρνα του Κώστα Παντελάκη όπου διασκέδασαν μέχρι το πρωί με dj τον Χρήστο Ψωμακέλη.

Ευχόμαστε κάθε ευτυχία

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Κατά τον μήνα Νοέμβριο έγιναν τα ετήσια μνημόσυνα των αξέχαστων συγχωριανών μας: Δημήτρης Β. Βασιλείου, Μαρίας Δ. Αντωνίου και Ευθυμίου Π. Χαμηλού.

ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ Π. ΚΟΛΛΙΑΣ

Πέρασε κιόλας ένας χρόνος απο τον αδόκητο χαμό του ηθοποιού **Ταξιάρχη Π. Κόλλια (Φοί-**

βου). Το κενό που μας άφησε γίνεται αισθητό κάθε μέρα που περνάει. Η οικογένεια του τίμησε τη μνήμη του πραγματοποιώντας ετήσιο μνημόσυνο του Σάββατο στις 11 Οκτώβριου στον ιερό ναό του Αγ. Γεωργίου Καλοσκοπής, παρουσία πολλών χωριανών και φίλων του. Ο ανηψιός του Βαγγέλης Τσιρώνης με σύντομο χαιρετισμό του αναφέρθηκε στη ζωή και το έργο του μεγάλου μας ηθοποιού.

Αιώνια η μνήμη σου Ταξιάρχη.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΝ. ΚΟΥΦΟΣ

1926 – 2008

Στις 4 Οκτωβρίου αποχαιρέτησαμε στο Γ΄ Νεκροταφείο τον Δημήτρη Κουφό γιό του Κωνσταντίνου και της Ευαγγελίας. Είχε γεννηθεί στην Καλοσκοπή το Σεπτέμβριο του 1926 και μικρός ξενιτεύτηκε για καλύτερη τύχη στην Αθήνα. Στην διάρκεια της κατοχής βρισκόταν στο χωριό και τον θυμόμαστε όλοι μας γιατί μαζί με την αδελφή του Νώτα, μας έπαιζαν φιγούρες του θεάτρου σκιών με μεγάλη επιτυχία που για μας εκείνη την αποχή ήταν πρωτόγνωρες.

Διετέλεσε μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αντιστασιακών (ΠΕΑΕΑ) και για τις δη-

μοκρατικές πεποιθήσεις του εξορίστηκε περίπου 10 χρόνια σε νησιά του Αιγαίου.

Είχε παντρευτεί την Δήμητρα Ξυράφα και μαζί της απέκτησε τον Κώστα και τη Στέλλα που τους χάρισαν τρία εγγόνια και τους έχουμε συντροφιά το καλοκαίρι στο χωριό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΛΑΧΟΣ

1917 – 2008

Ένας ακόμη της παλιάς φρουράς από τους εκλεκτούς του χωριού μας, ο Παναγ. Κων/νου Βλάχος, μας άφησε χρόνια.

Είχε γεννηθεί και μεγαλώσει

στο χωριό, το οποίο λάτρευε μέχρι το τέλος της ζωής του. Παντρεμένος με την θαυμάσια χωριανή μας Μαρία Πριοβόλου απέκτησαν την αλησμόνητη Κατίνα που μας έφυγε πρόωρα από τη ζωή, τον συμβολαιογράφο Καρπενησιού Κώστα, τον δικηγότο του Νοσοκομείου Αμαλιάδας Γιώργο και την επιχειρηματία Ρίτσα.

Είχε λάβει μέρος στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο και στην περίοδο της κατοχής προσέφερε υπηρεσίες στην μαχητική ομάδα του ΕΛΑΣ Καλοσκοπής. Για να βοηθήσει την οικογένειά του μετανάστευσε για αρκετό χρονικό διάστημα στην Αμερική.

Άνθρωπος εύστροφος και δημιουργικός προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στο χωριό, τόσο ως πρόεδρος της Κοινότητας όσο και σαν πρακτικός γιατρός, χάρισμα που είχε διδαχτεί από τον πατέρα του. Έδινε τις

πρώτες βοήθειες σε όποιον είχε ανάγκη.

ΜΝΗΜΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΑΣΙΑΚΟΥ

Στις 29.10.2008 συμπληρώθηκε ένας χρόνος από το θάνατο του δάσκαλου και λαογράφου Γεωργίου Χασιακού. Στον αξέχαστο Γιώργο οφείλει πολλά ή περιφέρεια μας αλλά προπάντως το χωριό μας. Διότι ως δάσκαλος έμαθε πολλές γενιές γράμματα και με τα βιβλία του μας έφερε στο φώς την ιστορία του χωριού μας και τον αγώνα των ανθρώπων του.

... και επί γης ειρήνη...

Το απόσπασμα από το Κατά Ματθαίον το παραθέτουμε σε σύγχρονη μετάφραση ενός από τους χαρακτηριστικούς μεταπολεμικούς ποιητές μας, του Θεσσαλονικιού Ντίνου Χριστιανόπουλου:

"Αφού λοιπόν γεννήθηκε ο Ιησούς στη Βηθλεέμ της Ιουδαίας, τον καιρό του βασιλιά Ηρώδη, έφτασαν στα Ιεροσόλυμα μάγοι από την ανατολή λέγοντας 'που είναι ο Βασιλιάς των Ιουδαίων που γεννήθηκε; Είδαμε το άστρο του στην ανατολή και ήρθαμε να τον προσκυνήσουμε.". Όταν το άκουσε ο βασιλιάς Ηρώδης ταραχτήκε και μαζί του όλη η Ιερουσαλήμ. Συγκέντρωσε λοιπόν όλους τους αρχιερείς και τους γραμματείς του λαού και ζητούσε

να μάθει από αυτούς που ο Χριστός γεννιέται. Και αυτοί του είπαν: "Στη Βηθλεέμ, χώρα του Ιούδα, δεν είσαι διόλου κατώτερη μεταξύ των πόλεων του Ιούδα, γιατί από σένα θα βγεί ο αρχηγός, που θα ποιμάνει τον λαό μου τον Ισραήλ". Τότε ο Ηρώδης κάλεσε κρυφά τους μάγους, εξακρίβωσε από αυτούς το χρόνο που φάνηκε το άστρο, και τους έστειλε στη Βηθλεέμ λέγοντας "πάτε και εξετάστε ακριβώς για το παιδί, και αν το βρείτε, ειδοποιήστε με, να έρθω και εγώ να το προσκυνήσω." Αυτοί, αφού άκουσαν το βασιλιά, ξεκίνησαν. Και να, το άστρο που είδαν στην ανατολή, τους οδηγούσε, ώσπου ήρθε και στάθηκε επάνω εκεί που ήταν το παιδί. Όταν λοιπόν είδαν το άστρο, χάρηκαν χαρά μεγάλη. Και όταν ήρθαν στο σπίτι, είδαν το παιδί με τη Μαρία τη μητέρα του, και έπεσαν και το προσκύνησαν, κι ύστερα άνοιξαν τους θησαυρούς τους και του πρόσφεραν δώρα: χρυσάφι και λιβάνι και σμύρνα. Επειδή όμως πήραν εντολή στον ύπνο τους να μην ξαναγυρίσουν στον Ηρώδη, έφυγαν από άλλο δρόμο για τη χώρα τους{...}" Ματθ. Β' 1-12

(εκδ. Το Ροδακίό, Αθήνα 1996).

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, Χριστούγεννα 2002

Μ Ε Τ Α Λ Λ Ε Ι Α Γ Κ Ι Ω Ν Α Σ

Του Γιώργου Δ. Κόλλια, τοπογράφου - μηχανικού

Συνοπτική παρουσίαση ενεργειών. Σκέψεις για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη

Μέρος πρώτο

Συνοπτική παρουσίαση ενεργειών: Όλοι οι χωριανοί αλλά και οι επισκέπτες του πανέμορφου χωριού μας εδώ και δεκαετίες παρακολουθούν τις μεταλλευτικές δραστηριότητες των εταιρειών, που δραστηριοποιούνται στα βουνά της Γκιώνας και της Οίτης και τι καταστροφές έχουν επιφέρει αυτές στο περιβάλλον. Κατά καιρούς έχουν γίνει διάφορες διαμαρτυρίες και προσπάθειες να γίνουν παρεμβάσεις στους αρμόδιους φορείς για να σταματήσουν αυτές οι καταστροφές στο περιβάλλον.

Με αφορμή τις τεράστιες ποσότητες σωματιδίων σκόνης, που είδαμε φέτος πολλοί χωριανοί να σχηματίζονται στους δασικούς δρόμους που οδηγούν στους διάφορους χώρους εξόρυξης μεταλλεύματος στο όμορφο βουνό της Γκιώνας και την καταστροφή που είχε δημιουργηθεί στα τεράστια και πανέμορφα έλατα που βρίσκονταν κατά μήκος αυτών των διαδρομών, ο Σύνδεσμος του χωριού μας το Μάιο του 2008 έστειλε ένα γραπτό αίτημα προς τη Νομαρχία Φωκίδας ζητώντας τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων τις σχετικές με τις μεταλλευτικές δραστηριότητες της εταιρείας ΕΛΜΙΝ Α.Ε. στην περιοχή των διοικητικών ορίων του χωριού μας. Η Νομαρχία μας απάντησε με έγγραφο της, που μεταξύ άλλων το κοινοποι-

ούσε και στην εμπλεκόμενη εταιρεία και μας χορήγησε την κοινή υπουργική απόφαση των υπουργών ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. – Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που αφορούσε την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών για τις υπόγειες εκμεταλλεύσεις βωξίτη στις θέσεις «Βραίλα» και «Καφίτσα», που είχε εκδοθεί βασιζόμενη στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που είχε εκπονήσει και υποβάλει η εταιρεία ΕΛΜΙΝ Α.Ε. Ακολούθησε μια συνάντηση που ζήτησε ένας εκ των μετόχων της ΕΛΜΙΝ (Κος Πολυχρονόπουλος) στα γραφεία του συλλόγου μας τον Ιούνιο του 2008. Στη συνάντηση αυτή ενημερώθηκαν τα μέλη του Δ.Σ. του Συνδέσμου από τον Κο Πολυχρονόπουλο για τις δραστηριότητες της εταιρεί-

ας του και συνοπτικά θα λέγαμε ότι μας είπε πως τηρούνται όλοι οι όροι της απόφασης που είχαν εκδώσει τα συναρμόδια υπουργεία. Ενδεικτικά αναφέρω τρία σημαντικά ζητήματα που τέθηκαν από τα μέλη του Δ.Σ. Στο πρώτο ζήτημα που αφορά στους τόνους σκόνης και το τι αυτοί προκαλούν στην περιοχή μας, απλά υποσχέθηκε να φέρει μεγαλύτερη υδροφόρα για να καταβρέχει τούς δρόμους, πράγμα που δεν έγινε ποτέ. Στο δεύτερο ζήτημα περί αποκατάστασης του περιβάλλοντος σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών, που έπρεπε να έχει ήδη αρχίσει σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, είπε ότι αυτό θα γίνει στο μέλλον μετά το πέρας των εργασιών εξόρυξης..... και στο τρίτο ζήτημα αν δραστηριοποιούνται μέσα σε προστατευόμενες περιοχές NATURA, η απάντηση ήταν όχι, ενώ στους χάρτες οι περιοχές εκμετάλλευσης βρίσκονται μέσα στις περιοχές NATURA.

Δεν θέλω να σας κουράσω και με άλλες λεπτομέρειες και ενέργειες που έγιναν από τα μέλη του Δ.Σ. του Συνδέσμου μας, τον Πρόεδρο του Δημ. Διαμερίσματος Καλοσκοπής αλλά και άλλους συγχωριανούς μας. Θα αναφερθώ μόνο σε κάτι τελευταίο που ήταν και η αρχή να ξε-

κινήσει μια ευρύτερη προσπάθεια για τη σωτηρία των βουνών μας. Σκεφτήκαμε ότι επειδή τα λόγια πολλές φορές δεν μπορούν να πείσουν, να προχωρήσουμε σε μιά συστηματική καταγραφή – απεικόνιση των περιοχών που έγιναν και γίνονται επιφανειακές και υπόγειες εκμεταλλεύσεις, με σκοπό να έχουμε οπτικά ντοκουμέντα και μάλιστα να έχουμε την κατά περιόδους οπτική απεικόνιση των ίδιων περιοχών, ώστε να μπορούν να γίνονται και συγκρίσεις. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να διαπιστώσουμε ότι στην περιοχή μας δραστηριοποιείται σε επιφανειακές εκμεταλλεύσεις, πράγμα που απαγορεύεται πλέον από τη Νομοθεσία και άλλη μιά εταιρεία η S & B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. και το κυριότερο να έχουμε μεταλλευτικές δραστηριότητες σε κηρυγμένες περιοχές NATURA που είναι προστατευόμενες.

Ετσι μέσα από όλη αυτή τη διαδικασία και προσπάθεια, σκεφτήκαμε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να συνεργαστούμε και με άλλα γειτονικά χωριά, που αντιμετωπίζουν παρόμοια ή και πιο σημαντικά προβλήματα από τις μεταλλευτικές δραστηριότητες αυτών των εταιρειών. Για το λόγο αυτό διοργανώθηκε μια ενημερωτική συγκέντρωση τον Οκτώβριο του 2008 στο χωριό μας, που κατά τη γνώμη μου είχε σημαντική επιτυχία από πλευράς συμμετοχής, με πολλά άτομα και από τα διπλανά χωριά, την Παύλιανη, τον Αποστολιά και τα Καστέλλια. Αυτό δείχνει τη σημαντική ευαισθητοποίηση

που υπάρχει στους συγχωριανούς μας αλλά και στους συνηγορούς μας. Συνοπτικά αναφέρω ότι από τις τοποθετήσεις προέκυψε ότι έχει καταστραφεί ένα πολύ μεγάλο μέρος των περιοχών NATURA και κινδυνεύουν άμεσα δύο χωριά της περιοχής (Αποστολιάς, Καστέλλια) από τα μπάζα των μεταλλείων και από τον τρόπο εξόρυξης. Επίσης καταγγέλθηκε ότι η αποκατάσταση του περιβάλλοντος από τις εταιρείες απέτυχε να το επαναφέρει, παρότι έχουν περάσει και δεκαετίες από το κλείσιμο των στοών των μεταλλείων και των επιφανειακών εκμεταλλεύσεων, με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις το τοπίο να είναι σεληνιακό. Υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις στα νερά (μείωση και πιθανόν μόλυνση). Ακόμα συγκροτήθηκε συντονιστική επιτροπή για την προάσπιση του πειβάλλοντος στην Γκίωνα και ορίστηκε νέα συνάντηση στο χωριό Αποστολιά στις 14 Δεκεμβρίου 2008. Ο σκοπός της νέας συνάντησης, θα είναι πέραν της ενημέρωσης, να διαμορφωθούν συγκεκριμένα αιτήματα-διεκδικήσεις, που θα τεθούν σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Υπουργεία, Περιφέρεια, Νομαρχία, Δήμο, εταιρείες) και θα σταλούν στον τύπο έντυπο και ηλεκτρονικό, πανελλαδικά.

Για τη συνάντηση του Οκτωβρίου 2008, στείλαμε δελτίο τύπου στα ΜΜΕ, που σε πρώτη φάση προκάλεσε το ενδιαφέρον του ραδιοφωνικού και τηλεοπτικού σταθμού ΣΚΑΪ και της ΕΡΤ. Ο μεν ΣΚΑΪ μέσα από την εκπο-

μπή «Γυρίσματα», έκανε ολιγόλεπτη προβολή στο θέμα των μεταλλείων, όπου μίλησε ο συγχωριανός μας **Στέφανος Κόλλιας** και έχουν πεί ότι θα επανέλθουν ξανά. Η δε ΕΡΤ μέσα από την εκπομπή της ΕΤ1 «Φωτόσφαιρα», ήρθε στο χωριό μας και έκανε γυρίσματα που θα προβληθούν το δεύτερο 15νήμερο του Δεκεμβρίου 2008. Τα γυρίσματα αυτά αφορούν αφενός το πολιτιστικό και ιστορικό κομμάτι του χωριού μας και αφετέρου τις δραστηριότητες των μεταλλείων στις περιοχές της Γκίωνας και της Οίτης. Σ' αυτά τα γυρίσματα έχουν μιλήσει οι συγχωριανοί μας Βαγγέλης Τσιρώνης, Ρούλα Δανιήλ, Στέφανος Κόλλιας και Γιώργος Κόλλιας. Μας είπαν και αυτοί ότι πιθανόν να επανέλθουν πάλι με νέα γυρίσματα για την περιοχή της Οίτης.

Κλείνοντας θέλω να καταθέσω την απόψη μου : Σκοπός μας θα πρέπει να είναι η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των εταιρειών, ώστε να λειτουργούν μέσα στα πλαίσια των όρων και των αποφάσεων που έχει εγκρίνει η πολιτεία και να είμαστε παρόντες σε κάθε νέα άδεια που πρόκειται να δοθεί. Δεν θέλουμε να σταματήσουμε την επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά να τηρούν τους όρους και να σέβονται το περιβάλλον. Οι επιπτώσεις δεν γίνεται να μηδενιστούν, αλλά να περιοριστούν στο ελάχιστο και να πληρώσουν ουσιαστικά για τις επιπτώσεις που προκαλούν, όχι με τα ελάχιστα ποσά που μέχρι σήμερα έχουν διαθέσει. **Παράλληλα να**

διεκδικήσουμε τα ανταποδοτικά ποσά που προβλέπονται από τη νομοθεσία, να διατεθούν για την ουσιαστική αποκατάσταση των ζημιών που προκαλούν στο περιβάλλον των βουνών μας.

Να παρακολοθούμε την αποκατάσταση έγκαιρα και όχι αφού τελειώσουν τις δραστηριότητες τους και φύγουν και πάνε αλλού (όπως γινότανε παλιά). Να δούμε πως μπορούμε να κινηθούμε για την αποκατάσταση των παλιών επιφανειακών εκμεταλλεύσεων. Να σταματήσουμε τις επιφανειακές εκμεταλλεύσεις που έτσι κι αλλιώς απαγορεύονται από τη νομοθεσία. Να ζητήσουμε να προστατευθούν οι πειοχές NATURA στην Γκιώνα και την Οίτη, με εκπόνηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών μελετών και τη δημιουργία σχεδίων δράσης όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία. Να μην αφήσουμε να χρησιμοποιούν τα μπάζα από τις εξορύξεις για τη φύτεψη των χώρων που πρέπει να αποκατασταθούν, γιατί δε θα φυτρώνει τίποτα. Να φυτεύονται είδη της χλωρίδας της Γκιώνας και όχι ό τι βολεύει από άποψη ελαχιστοποίησης του κόστους.

Σκέψεις για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη : Όλοι μας πλέον το γνωρίζουμε οτι η καλή μάνα γή μας άφησε παρακαταθήκη τούς πεπερασμένους ορυκτούς πόρους σαν να δοκιμάζει την ορθή μας κρίση. Η αλήθεια είναι οτι αν εξετάσουμε την επάρκειά τους σε σχέση με τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες μας, θα δούμε οτι αυτή διαρκώς μειώνεται. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να κατανα-

λώνουμε με τους ίδιους ρυθμούς. Οπότε το ερώτημα δεν είναι αν επαρκούν οι ορυκτοί πόροι, αλλά πόσοι πλανήτες σαν τη Γή θα ήταν επαρκείς και για πόσο χρονικό διάστημα ακόμη, ώστε να μπορούμε να πορευόμαστε στη ζωή έτσι όπως σήμερα. Υπάρχει μια αισιόδοξη και «χαλαρή» πραγματικότητα παγιωμένη στη συνειδησή μας, οτι όλα μπορούν να ξεπεραστούν με την επιστήμη και την τεχνολογία. Όμως ακόμη κι αν το υποθέσουμε αυτό δεν θα πρέπει να αγνοούμε το μεγάλο πρόβλημα της δημιουργίας ρύπων και αποβλήτων που μολύνουν το περιβάλλον και οτι ο κύκλος της χωρίς όρια ανάπτυξης είναι φαύλος. Οτι η φυσική «απορρύπανση» που συντελείται από την ίδια τη φύση, όντας μια διαδικασία αργή, φυσική, δεν είναι δυνατόν να προλάβει τους δικούς μας ατέρμονες ρυθμούς. Αποτέλεσμα είναι, μαζί με τη ματαιοδοξία μας, να συσσωρεύονται διαρκώς ρύποι, με πιθανή πρόβλεψη οτι ίσως «πεθάνουμε» πάνω στα σκουπίδια μας.

Φυσικά και δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω αν η πρόβλεψη αυτή είναι στατιστικά πιθανή, απίθανη ή σίγουρη. Πάντως οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από τις ανθρώπινες δραστηριότητες είναι κάτι που συμβαίνει σ'όλο τον πλανήτη, δεν συμβαίνει στη «γειτονιά» των άλλων και όχι στη δικιά μας και δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να τις αγνοούμε ή να αρνούμαστε την ύπαρξή τους.

Το οικολογικό πρόβλημα δεν εξαντλείται σε κάποιο λειτουρ-

γικό «λάθος», που αφορά στη χρήση της τεχνολογίας αποτελεί προϊόν του καταναλωτικού τρόπου ζωής μας, του πολιτισμού μας, του πολιτισμού του «ατομοκεντρισμού». Οι άνθρωποι του πολιτισμού μας μαθαίνουμε μόνο να κατέχουμε, να καταναλώνουμε, να έχουμε ατομικά δικαιώματα, όχι να συμμετέχουμε και να κοινωνούμε. Οι πράξεις της συμμετοχής, της συλλογικότητας, της ανιδιοτέλειας, αυθυπέμβασης είναι, αν όχι ανύπαρκτες και αιρετικές, σίγουρα εξαιρέσεις στον κανόνα.

Είναι πλέον φανερό οτι για να λύσουμε το περιβαλλοντικό μας πρόβλημα, πρέπει να αλλάξουμε ριζικά τη νοοτροπία μας, το πολιτιστικό μας παράδειγμα, τον πολιτισμό μας! Και η αλλαγή αυτή, δυστυχώς δεν μεθοδεύεται ούτε προκύπτει σαν εμπέδωση ιδεωδών, αξιών, στόχων ή εφαρμογή πολιτικών. Δυστυχώς ή ευτυχώς, η αλλαγή αυτή θα συντελεστεί, όχι όταν εμείς το θέλουμε, αλλά όταν μεταβληθούν οι προτεραιότητες των αναγκών μας. Διότι οι πολιτισμοί δεν προκύπτουν από μεθοδεύσεις ή εφαρμογή ορθών πολιτικών πρακτικών. Ούτε από το φοβικό κίνητρο της ανασφάλειας για το επερχόμενο τέλος, που διασπείρουν κάποιοι προσδοκώντας την ψήφο μας.

Οι πολιτισμοί προκύπτουν από ουσιαστικές ανάγκες των πολιτών. Ο Μένανδρος έγραφε: «Η ανάγκη κάνει γενικά όλους να γίνονται ανώτεροι του εαυτού». Όταν, λοιπόν, πρώτη μας ανάγκη θα είναι όχι να κατανα-

λώσουμε αλλά να κοινωνήσουμε με το περιβάλλον, να σεβαστούμε τη ζωή ανεξάρτητα αν είναι άνθρωπου, ζώου ή άλλου ζωντανού του πλανήτη, τότε θα μιλάμε για το τέλος του πολιτισμού αυτού, του ατομικισμού, και την αρχή ενός άλλου, εκείνου της βιώσιμης ανάπτυξης, της βιώσιμης κοινωνίας, του βιοπολιτισμού που θα αρχίζει και θα τελειώνει με το σεβασμό του βίου, της ζωής, και όχι του ατόμου και της μπροστινής και πίσω αυλής του.

Μέχρι τότε; Μέχρι τότε, το πιθανότερο είναι ότι θα υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ του διογκούμενου οικολογικού προβλήματος και των προσπαθειών για την επίλυσή του. Όλοι ασχολούνται με το ζήτημα αυτό, όλοι έχουν κάνει μόδα την οικολογική ευαισθησία, δίνοντας έτσι νέα διέξοδο στην κερδοσκοπία και την καταναλωτική μας μανία.

Αποψη μου είναι ότι ήδη βρισκόμαστε σε μεταβατική περίοδο. Οι μεταβολές των αναγκών συντελούνται σταδιακά και βαθ-

μιαία. Υπάρχει ακόμη «πίτα αφάγωγη», με αποτέλεσμα να υπάρχει άλλοθι χαλαρότητας, όμως ήδη έχουν συντελεστεί σήμερα σε μεγάλο βαθμό αλλαγές στις ανάγκες μας. Η φύση ψιθυρίζει παντού γύρω μας. Σύντομα θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε τελείως διαφορετικές ανάγκες : η λειψυδρία, η ασάφεια των εποχών με τα «μεταλλαγμένα» χιόνια του καλοκαιριού και τους άκαιρους καύσωνες, τα ανοιξιότικα λουλούδια που ανθίζουν το Νοέμβρη, τα ακραία καιρικά φαινόμενα που συνοδεύονται από φυσικές καταστροφές, η διάβρωση και η ερημοποίηση των εδαφών, δίνουν ήδη το στίγμα των αναγκών του άμεσου μέλλοντος. Ο Πολιτισμός μας, αργά ή γρήγορα, θα αλλάξει. Όχι επειδή το θέλουμε εμείς, επειδή το σκεφτήκανε κάποιιοι, αλλά επειδή υπάρχει ανάγκη να γίνει. Κι επειδή το ποτάμι δεν γυρίζει πίσω, δεν θα γυρίσουμε πίσω στον πολιτισμό της αφθονίας, αλλά ούτε και του αειφόρου τίποτε. Άλλωστε δεν μπορούμε

να αγνοήσουμε τα δεικτά των ανθρώπων που στα όρια της πείνας και του αναλφαβητισμού περιμένουν στον προθάλαμο της ανάπτυξης. Θα πάμε μπροστά. Και μπροστά υπάρχει μόνο ένας δρόμος, η βιώσιμη κοινωνία που επιτυγχάνεται μέσω της στενωπού της βιώσιμης ανάπτυξης. Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι ανάγκη, είναι πολιτισμός και όχι lifestyle. Ο πολιτισμός που θα βάλει στο χρονοντούλαπο την ανταγωνιστικότητα και το benchmarking και θα προτάξει τη βιώσιμη κατανάλωση, τη συλλογικότητα και την κοινωνική ευθύνη των εταιρειών, των πολιτειών αλλά και των πολιτών. Ο πολιτισμός του να μοιράζεσαι, ο μόνος που μπορεί να επιβιώσει.

Οι παράπανω σκέψεις, οι οποίες με βρίσκουν σύμφωνο, (μαζί με κάποιες δικές μου), είναι αλιευμένες από ένα άρθρο του Κου Πέτρου Τζεφέρη, Δρ. Μηχανικού Ε.Μ.Π. και έχουν δημοσιευθεί στο Ενημερωτικό δελτίο του ΤΕΕ.

(Το 2ο μέρος στο επόμενο τεύχος)

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΕΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ & ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

13-14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ - ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

Ο Δήμος Καλαβρύτων και η Καλαβρυτινή Πρωτοβουλία νέων πραγματοποίησαν στα πλαίσια Εκδηλώσεων Μνήμης για τα 65 χρόνια από το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα, Συνέδριο Νέων των Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών της χώρας περιόδου 1940-1945 σε συνέχεια προηγούμενων συνεδρίων που πραγματοποιήθηκαν στη Μαρτυρική Υπάτη (6/08) και Μαρτυρικό Χορτιάτη (8/08). Στην

Ελλάδα υπάρχουν 90 αναγνωρισμένες Μαρτυρικές πόλεις και χωριά που ανήκουν σε 54 Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμους και Κοινότητες)

Την Καλοσκοπή εκπροσώπησαν στο συνέδριο η **Κατερίνα** και η **Κρυσταλλία Τσιρώνη**, οι οποίες στην ομιλία τους μετά από μια σύντομη αναδρομή των ιστορικών γεγονότων της περιόδου 1941-1944, αναφέρθηκαν στα γεγονότα της **17ης και 18ης Απριλίου 1944**, εστιάζοντας στο ολοκαύτωμα της Καλοσκοπής, το οποίο και χαρακτήρισε το χωριό μας ως **Μαρτυρικό**.

Η σύσταση δικτύου νέων Μαρτυρικών πόλεων και χωριών της Ελλάδας είναι μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία, την οποία όλοι οι νέοι της Καλοσκοπής πρέπει να υποστηρίξουν. Όλοι έχουμε υποχρέωση να θυμόμαστε όσα υπέφερε ο τόπος και οι δικοί μας άνθρωποι...

ΑΠΩΛΕΙΑ

Τη στιγμή που δώσαμε στο τυπογραφείο την εντολή «τυπωθήτω» μας ήλθε η θλιβερή είδηση του θανάτου του χωριανού μας Ηρακλή Ραπτόπουλου στη Λαμία στις 27.12.08. Περισσότερα στο επόμενο τεύχος.

ΠΛΗΘΩΡΑ ΥΛΗΣ

Το διήγημα «Μόρφω Παπαδάκη» της Βασιλείας Κυρίτση, θα δημοσιευθεί στο επόμενο τεύχος της «Κουκουβίστας» λόγω πληθώρας της ύλης

ΒΑΡΥΧΕΙΜΩΝΙΑ

Τις μέρες των Χριστουγέννων επέστρεψε στο χωριό η βαρυχειμωνιά που τελευταία μας είχε ξεχάσει. Το χιόνι έφτασε το ένα μέτρο και η μπουχαρίδες των περισσότερων σπιτιών κάπνισαν κανονικά. Παρά την κακοκαιρία ο παπα Κώστας, πιστός στην παράδοση, ανήμερα Χριστούγεννα, χτύπησε την καμπάνα στις 5 το πρωί και μετά πήραν σειρά τα κοντοσουβλία. Και του χρόνου!

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ευχαριστούμε θερμά τον ασφαλιστή **Κώστα Μουστάκα** για τη δωρεάν ασφάλιση των γραφείων του Συνδέσμου μας.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Τοπικού μας Συμβουλίου ευχαριστούν θερμά τους χωριανούς μας **Δημήτριο Ι. Χαμηλό, Παναγιώτη Βάρσο, Γιάννη Αποστολόπουλο και Αριστείδη Κυριαζή**, για τη συμπαράστασή τους στο έργο διάνοιξης του δρόμου από τη θέση Νεράκι μέχρι Τράκα.

“Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ”

Τριμηνιαία Εφημερίδα

Ιδιοκτησία:

Σύνδεσμος Καλοσκοπιτών Παρνασσίδας
“Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ”

(Υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο-Εκδότης:

Βούλα Γρηγοροπούλου,

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου)

Πειραιώς 4 • Αθήνα • 104 31 • τηλ. & φαξ: 210

52.38.158 • www.kaloskopi.gr

ΗΛ. Σελιδοποίηση - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΒΕΕ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 26 • ΤΗΛ. 5227552

Ενδύμιον Βερροίας

Βέρροια 1937: Εικονίζονται απο αριστερά καθιστοί : Αγγελής Σίμος, Γεώργιος Ι. Δανιήλ, όρθιοι : 2 άγνωστοι και ο Μάνθος Ματθαίου. (Από το αρχείο του Κώστα Ι. Χαμηλού)

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας ,καλεί όλα τα μέλη του ,στην ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση η οποία θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 18-01-09 και ώρα 10.00 πμ στο ξενοδοχείο **NOVOTEL** στην οδό Μ.Βόδα 4-6 Πλ.Βάθη.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

- 1.Απολογισμός δραστηριοτήτων του ΔΣ και Οικονομικός Απολογισμός του έτους 2008
- 2.Ανακοινώσεις -Συζήτηση επί διαφόρων θεμάτων που απασχολούν το χωριό και τον σύνδεσμο μας
- 3..Κοπή Πρωτοχρονιάτικης πίτας

Παρακαλούμε όλα τα μέλη του συνδέσμου ,να προσέλθουν έγκαιρα στην Γενική Συνέλευση και να μην λείπει κανείς.

Φέτος ,σας γνωρίζουμε ότι ο ετήσιος χορός του συνδέσμου μας θα πραγματοποιηθεί το μεσημέρι της Κυριακής 8 - 3 - 09 και ώρα 12μμ. Στο κέντρο « ΧΑΡΑΜΑ» στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής.

Ο Δημήτρης Μπάσης και η Σοφία Παπαζογλου ,με μια αξιόλογη ομάδα νέων μουσικών και ερμηνευτών θα μας παρουσιάσουν ένα πρόγραμμα Γεμάτο ζωντανία ,κέφι και μελωδία.

Δηλώσεις συμμετοχής στα τηλέφωνα

210-5133706 και 6974198619

210-7215032

Με την ευκαιρία σας ευχόμαστε **ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ** με υγεία και ευτυχία να δεχτούμε όλοι το **ΝΕΟ ΕΤΟΣ 2009**